

Avbruten skolmusikalsproduktion på grund av covid-19

Gymnasiestuderandes reaktioner i samband med en virtuell avslutning

Sebastian Söderlund

Magisteravhandling i pedagogik

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier

Åbo Akademi

Vasa, 2022

Abstrakt

Sebastian Söderlund	2022
Avbruten skolmusikalsproduktion på grund av covid-19 Gymnasiestuderandes reaktioner i samband med en virtuell avslutning	
Opublicerad avhandling för magisterexamen i pedagogik Vasa: Åbo Akademi. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier	Sidantal (tot.) 56 (61)
Case BSS – Fortbildnings- och utvecklingsinsatser vid Björneborgs svenska samskola	
<p>År 2019 blev jag involverad i ett skolmusikalsprojekt. Projektet var ett samarbete mellan Björneborgs svenska samskola och Vasa Övningsskolas gymnasium. Under produktionens gång fick jag följa med som deltagande observatör för att få datamaterial till min dåvarande forskning.</p> <p>Produktionen byggdes upp av workshoppar där studerandena fick arbeta tillsammans för att få en slutprodukt. Detta projekt hölls från hösten 2019 till våren 2020 då premiären skulle hållits men på grund av coronapandemin blev den avbruten och premiären fick ställas in. En lösning för att avsluta projektet blev då att en utomstående konstnär anlätades för att tolka och filmatisera det färdiga manuset för att skapa en konstfilm.</p> <p>En virtuell avslutning ordades av handledarna där konstfilmen skulle presenteras och alla inblandade skulle få möjlighet att se den. Avslutningen blev också inspelad. Under den virtuella avslutningen fick jag möjlighet att delta och i denna avhandling har avslutningen fungerat som mitt datamaterial i samband med att jag observerat och gjort täta beskrivningar utav de reaktioner jag sett från den virtuella avslutningen. Utifrån beskrivningarna har jag grundat egna teorier på basis av den egna tolkningen på reaktionerna jag sett.</p> <p>Under min analys av reaktioner skapade jag fem kärnkategorier där jag plockade in liknande reaktioner som upprepade sig. Dessa kategorier gav jag namnen okoncentration, positiva reaktioner, mobiltelefoner, kommentarer om BSS-studeranden och feedback om skolmusikalen. Dessa kategorier hjälpte mig att se på vilket sätt den avbrutna skolmusikalen påverkat studerandena som var inblandade i processen.</p> <p>En konstnärlig process påverkar deltagarna på många olika sätt med tanke på vännar studier och intressen. Resultaten visar att en avbruten konstnärlig process påverkar studerandena som var inblandade på gott och ont. En del kände att konstfilmen inte var tillräcklig om</p>	

man gemförde med vad som kunde ha varit, en riktigt skolmusikalsavslutning. Andra var mycket nöjda med hur det hela slutade och jag tror att de kände sig nöjda med att skolmusikalen fick en värdig avslutning.

Mitt övergripande syfte är att beskriva gymnasiestuderandes reaktioner på en avbruten konstnärlig process exemplifierat med skolmusikalen Inlåst.
Forskningsfrågorna är följande:

1. Hurdana reaktioner, upplevelser och känslouttryck kan identifieras och beskrivas under och efter förevisning av konstfilmen Inlåst?
2. Hur kan den avbrutna processen beskrivas utifrån reaktioner och uttalanden?

Mitt forskningsmaterial kommer i huvudsak från den virtuella avslutningen som ägde rum över programmet Zoom. Eftersom jag då fick vara med och forska som deltagande observatör har jag valt etnografi som forskningsansats. Täta beskrivningar är ett analysverktyg som jag använt mig av då jag observerat deras reaktioner och tankar. Slutligen har jag också använt mig av grundad teori för att skapa teorier angående deras reaktioner, teorin speglar generellt hur de studerande känner om den avbrutna processen.

Centrala begrepp

Skolmusikal, konstnärlig process, coronapandemi, covid-19, restriktioner, avbruten, reaktioner, tankar, konstfilm, virtuell avslutning

Innehållsförteckning

Abstrakt	
1. Inledning	1
1.1. Bakgrund.....	1
1.2. Syfte, metod och material	4
1.3. Avhandlingens disposition.....	4
2. Forskning inom konstnärliga projekt på gymnasienivå	6
2.1. Vad är en skolmusikal?	6
2.2. Forskning inom konstnärliga processer	7
3. Konsekvenser av covid-19.....	10
3.1. Konsekvenser i det kulturella.....	10
3.2. Konsekvenser för barn och ungdomar	12
4. Ansats, metod och material.....	14
4.1. Val av metod och material	14
4.2. Etnografi som ansats	14
4.3. Grundad teori	16
4.4. Täta beskrivningar	18
4.5. Databearbetning	19
4.6. Etiska aspekter	20
5. Resultatanalys	21
5.1. Täta beskrivningar av videoanalys.....	22
5.2. Presentation av fem kärnkategorier.....	27
5.3. Sammanfattning av det mest väsentliga.....	32
5.4. Min teori.....	34
6. Diskussion.....	37
6.1. Resultatdiskussion.....	37
6.2. Metoddiskussion	41
7. Slutsats och förslag till fortsatt forskning	43
Litteraturförteckning	44
Bilagor.....	47
Bilaga 1 a – Workshopprogram	47
Bilaga 1 b	48
Bilaga 1 c	49

Bilaga 2 – Sidor ut det färdiga manuskriptet	50
Bilaga 3 – Skärmdump ur Tinja Sabels konstfilm	52
Bilaga 4 – Dagboksanteckning av Ria Heilä-Ylikallio	53
Bilaga 5 – Forskningstillstånd till eleverna och dess vårdnadshavare.....	54
Bilaga 6 - Forskningstillstånd	56
Tabell 1. Observerade reaktioner under den virtuella avslutningen.....	22
Figur 1. Synopsis av skolmusikalens händelseförlopp av Josefin Ikonen (2020).....	2
Figur 2. Konstfilmens sammanfattning av Jan Jansson (2021).....	21
Figur 3. Kärnkategorier och dess grundade teorier	27

1. Inledning

Intro: Coda del 1

Det mest centrala jag tagit med mig från denna studie är innebörden en konstnärlig process kan ha på ungdomar, i detta fall en skolmusikal som påverkat gymnasiestuderande. Inom produktionens väggar är det inte endast hårt arbete som gäller för deltagarna, många andra aspekter är viktiga att ta i beaktande. Mycket står på spel när ungdomar gör en sådan produktion. Vänskapsrelationer, gemensamt mål, arbete för ett slutbetyg är bara några av studerandenas mål. Allt detta påverkar dessa studerande och i samband med att denna process avbröts så avslutades alla andra aspekter också abrupt. Det spelade en stor roll för de inblandade och det är svårt att förstå hur uppgivna de var på grund av det. Till följande kommer jag att beskriva skolmusikalsprojektet från start till slut, bland annat hur projektet är uppbyggd, skolmusikals syfte och vad som sker när denna konstnärliga process tvingas avbrytas före skolmusikals premiären.

1.1. Bakgrund

Under 2019 blev jag involverad i ett språkstärkande projekt, nämligen en skolmusikal vars syfte var att stärka det svenska språket längs hela utbildningskedjan vid Björneborgs svenska samskola på gymnasienivå, information om skolmusikalsprojektet är taget från Åbo Akademi (2020). Detta resulterade då i min kandidatavhandling. Viktigt att påpeka är att skolmusikalsprojektet ingick i ett stort interventionsprojekt och var en av många byggstenar i en språkstärkande roll. Min uppgift var att undersöka hur fyra studerande från BSS beskrev upplevelser inom projektet samt om det fanns tankar angående språkliga aspekter. Skolmusikalen involverade Björneborgs svenska samskola och Vasa övningsskolas gymnasium. Under produktionen var vi flera som följde med som deltagande observatörer, bland annat Emma Lindgård som gjorde en studie om hur gymnasiestuderanden beskriver ett samarbete mellan två gymnasier (Lindgård, 2021).

Projektet hölls läsåret 2019–2020 och det bestod av fyra musikalworkshoppar (Bilaga 1 a, b, c) som pågick 2–3 dagar samt premiären som skulle ha hållits i april 2020 men på grund av coronapandemin fick avbrytas. Då skolmusikalen avbröts i samband med att restriktioner trädde

i kraft i världen var så gott som allting förberett för en premiär och både manuset som bestod av 15 scener och 27 sidor text (Bilaga 2) och låtlistan var så gott som färdiga. På grund av covid-19 kunde skolmusikalen inte framföras enligt ursprungsplanerna. Nedan i figur 1 är en sammanfattning på skolmusikalens manus, sammanfattningen är gjord av Josefin Ikonen som är inblandad lärare i skolmusikalsprojektet.

Det är en helt vanlig dag bland alla andra skoldagar i gymnasiet. Runt om i skolan pågår lektioner, som plötsligt avbryts på grund av ett meddelande om en gasläcka. Elever och lärare evakueras, men en grupp låser in sig i gymnastiksalen, vilket visar sig vara ett misstag. De inser att de befinner sig i en återvändsgränd, och att det inte finns någon väg ut innan den farliga gasen helt och hållet har försvunnit.

Elever känner inte nödvändigtvis varandra från förut, lärarna börjar bete sig underligt och polarisering bland grupperna börjar uppstå. Tiden går och så småningom börjar de inse att det kommer att dröja innan de kommer att räddas. Paniken börjar välla fram, inte minst då elever börjar skada sig i försök att rymma/i slagsmål/då mediciner saknas/då elever tas som gisslan. Lärarna får först skulden för att elever försvunnit/skadats/dött och eleverna vänder sig mot dem. Eleverna låser in/oskadliggör lärarna, men så småningom inser det att problemen ändå inte försvinner. Nu börjar eleverna istället beskylla varandra. Ingen har kommandot även om olika personer försöker träda in i ledarrollen. Vissa saboterar avsiktligt på grund av stress och panik. Någon försöker lösa saken rationellt, någon annan tycker att det inte finns tid och vill prova alla möjliga lösningar på en gång. Utifrån (rektorn/telefon) kommer det meddelanden om att de inte får lämna gymnastiksalen (gammalt bombskydd? Isolerande branddörrar?) och så länge gruppen är inlåst är de lämnade till sitt öde.

Parallellt får publiken bekanta sig med de personer som hör till gruppen inlåsta elever. Här får vi veta vilka hemligheter eleverna bär på, höra enskilda livshistorier (hur är det att alltid vara den svaga? Alltid vara den starka? Alltid vara den osynliga?), få en förklaring till den centrala elevens beteende i gymnastiksalen (varför någon ger sig på en annan elev, försöker rymma etc.). En elev kan också ge oss en inblick i desperationen i att vara inlåst, och en annan kan göra ett tillbakahopp i tiden där den centrala eleven berättar om saker hen till exempel ångrar med sitt liv. Möjlighet att förflyttas i tid och rum.

Vissa elever börjar förstå att situationen kommer att urarta och att alla måste jobba tillsammans för att överleva (taklucka i gy-salen? Endast en person i taget som kan räddas och eleverna måste bestämma ordningen? Rektorn som hela tiden stod bakom det hela och ville lära eleverna en läxa?). Eleverna kommer överens om en gemensam plan som håller dem alla i liv. Det verkar som om planen innebär att några kommer att vara tvungna att offra sig, men slutligen lyckas alla som varit i gymnastiksalen komma ut.

Figur 1. Synopsis av skolmusikalens händelseförlopp av Josefin Ikonen (2020)

Denna typ av situation var ny och oroväckande för många men lärarna och ledarna inom skomusikalsproduktionen började leta efter lösningar så alla involverade skulle kunna få avsluta sin skolmusikal. Slutligen fann lärarna en lösning, som idé presenterades förslaget om att en utomstående regissör kunde få se och läsa manuset och filmatisera föreställningen utgående från regissörens egen tolkning. En regissör hittades vid namnet Tinja Sabel.

Tinja Sabel är utbildad skådespelare och valde att göra sin konstnärliga tolkning utgående från skolmusikalens färdiga manus. Hennes process för tolkningen gick ut på att läsa manuset flera gånger och studerade manusets rytm. Hon läste även in sig på karaktärerna och arbetade för att få varje karaktärs röst hörd.

Tidsramen var stram eftersom handledarna ville få projektet avslutat i tid innan de studerande som deltog blev utexaminerade, vilket i detta fall var en månad efter att pandemin bröt ut. I och med knapp tid fick Tinja använda de resurser som redan fanns. Efter några veckor hade Tinja filmatiserat manuset till en kort konstfilm vid namnet ”Inlåst” (Bilaga 3).

Detta blev en av många möjliga utvägar för hur skolmusikalen skulle avslutas. En virtuell avslutning ordnades där de studerande som var inblandade fick delta samt handledarna före skolmusikalen. Detta tillfälle ordnades på distans över plattformen Zoom. Detta sätt att socialisera var ett helt nytt koncept och många kände en viss förvirring över den nya situationen. I dag är många bekanta med Zoom men då skolmusikalsavlutningen tog plats var plattformen helt ny och ingen visste riktigt hur man använder den smidigt. Detta gav dock skolmusikalen ett nytt och unikt sätt att presenteras på.

Alla deltagare fick en länk som ledde dem till Zoom där den virtuella avslutningen tog plats med alla handledare. Under tillfället togs det upp om hur världssituationen komplicerat deras arbete inom projektet samt hur svårt det var att försöka hitta en lösning. Utvägen diskuterades och studerandena fick se en kort videohälsning från Tinja Sabel där hon presenterade hur hon hade tänkt och tolkat manuskriptet. Efter fick de se konstfilmen som totalt tog 8 minuter och 5 sekunder. Efter att de sett filmen fick de involverade ge kommentarer och feedback om filmen samt annat om de hade något att nämna. Tack vare detta tillvägagångssätt fick de inblandade ett värdigt och ett så bra som möjligt avslut på skolmusikalen, även om det inte blev som planerat.

Vid de olika workshopparna fick jag ta del av studerandes funderingar angående skapandet av skolmusikal och från det samlade jag in data och material som jag använde mig av i min kandidatavhandling 2020. Eftersom premiären blev inställd är jag intresserad av att fortsätta

min forskning i förhållande till skolmusikalen och i denna undersökning är jag speciellt intresserad av vad de involverande studerandena i skolmusikalen känner och funderar angående en avbruten skolmusikalsprocess.

1.2. Syfte, metod och material

Mitt övergripande syfte är att beskriva gymnasiestuderandes reaktioner på en avbruten konstnärlig process exemplifierat med skolmusikalen Inlåst.

1. Hurdana reaktioner, upplevelser och känslouttryck kan identifieras och beskrivas under och efter förevisning av konstfilmen Inlåst?
2. Hur kan den avbrutna processen beskrivas utifrån reaktioner och uttalanden?

För att kunna uppnå detta syfte har jag använt mig av en etnografisk ansats, eftersom jag har följt med detta skolmusikalsprojekt både under produktionen och även under den virtuella avslutningen som deltagande observatör. Under produktionen var vi flera som följde med som deltagande observatörer, bland annat Emma Lindgård som gjorde en studie om hur gymnasiestuderanden beskriver ett samarbete mellan två gymnasier (Lindgård, 2021). Även projekts vetenskapliga ledare Ria Heilä-Ylikallio var med och hennes dagboksanteckning finns i bilaga (Bilaga 4). Dagboksanteckningen är ett konkret exempel på etnografi som ansats.

Som deltagande observatör innebär det att forskaren endast observerat deltagarna och inte styr deltagarna åt prefererat håll utan endast iaktta i ett forskningssyfte. Täta beskrivningar har jag använt mig av som analysmetod för att finna reaktioner i datamaterialet. Slutligen har jag använt mig av metod grundad teori. Eftersom det inte finns slutliga resultat från observationerna har grundad teori gett mig möjlighet att försöka finna svar på dessa reaktioner. Grundad teori ger mig möjlighet att producera teorier om reaktioner och händelser som inte har färdiga svar.

1.3. Avhandlingens disposition

Min avhandling är uppdelad i sju kapitel. I mitt första kapitel lägger jag fram nödvändig bakgrund angående avhandlingen syftet lyfts också fram samt de forskningsfrågor jag använt

mig av. De två följande kapitlen tar upp forskning inom konstnärliga projekt på och teori samt beskrivningar över vad kulturella processer är och vad det innebär att avbryta dessa. I följande kapitel presenteras metoderna jag använt mig av, hur jag som deltagande observatör använt mig av etnografisk ansats och hur jag med hjälp av täta beskrivningar analyserat det material jag fått från den virtuella avslutningen. Kapitlet hanterar grundad teori, ett verktyg jag använt mig av för att kunna skapa teorier om studerandes reaktioner. I de sista kapitlen presenterar jag resultat, diskuterar och tolkar dessa resultat och slutligen ger jag förslag på fortsatt forskning.

2. Forskning inom konstnärliga projekt på gymnasienivå

I min kandidatavhandling (Söderlund, 2020) kom jag i kontakt med tidigare forskning inom skolmusikal och då var Lorentz Edbergs forskning den mest relevanta för mig i samband med att förklara vad en skolmusikal är. Under år 2019 publicerade Edberg ett forskningsarbete som handlade om makt och musik i två skolmusikalsprojekt. De som medverkade i skolmusikalen gick då på årskurs nio, vilket betyder att de vara något yngre än de studerande jag observerat. Jag vill lägga fram att i min forskning är jag inte intresserad av skolmusikals arbete eftersom jag redan forskat i det. Dock är jag intresserad av den avslutande fasen av en skolmusikal eftersom det var den delen som de studerande inte fick avsluta på eget sätt på grund av covid-19 pandemin. Skolmusikalen blev en tolkning av en konstnär men jag är intresserad av att veta hur avslutningsfasen kunde varit.

2.1. Vad är en skolmusikal?

För att förstå vad en skolmusikal egentligen är har jag valt att använda mig av Edberg & Janssons (2020) rapport som detaljerat beskriver vad en skolmusikal är. Själva konceptet musikal är en konstform som uppstod länge sedan och har grunderna i det antika Grekland. Att använda sig av skolmusikal inom grund- och gymnasieskolor är mycket vanligt i många länder. En skolmusikal är till skillnad från en vanlig musikal en undervisningsform som även fungerar som ett konstnärligt uttryck. Musik som läroämne kan kallas för ett polyestetiskt ämne vilket innebär att ämnet korsas med andra estetiska ämnen som till exempel drama och dans i ett skolmusikaliskt sammanhang, detta kallas även för ämnesintegration.

Mård (2020) poängterar att denna typ av undervisning bör kombinera olika ämnesperspektiv för att skapa en helhetsförståelse. Hon påpekar också hur perspektiv, begrepp och metoder betonas inom forskningslitteraturen för ämnesintegration. Den skolmusikal som jag varit inblandad i är även av musikalgenren ”Jukeboxmusikal”. En jukeboxmusikal har mycket starka förbindelser till pop- och rockmusik. Det som även definierar en jukeboxmusikal är användningen av tidigare existerande låtar som används i syfte för att skapa någonting nytt, i detta fall en ny berättelse i form av skolmusikal.

Edberg och Jansson (2020) lägger även fram hur skolmusikalen varit grundad sedan 1990-talet vid Vasa övningskolan i Vasa som även upprätthålls av Åbo Akademi som i sin tur ger lärarutbildning på svenska. Detta gjorde det möjligt för mig, en lärarstuderande att bli involverad i projektet och få möjlighet att forska inom skolmusikalens väggar. Edberg och Jansson (2020) poängterar även att musik som separat läroämnet inte finns i läroplanen men möjligheten finns för gymnasieutbildningen att gå på ett musikprogram under de tre åren då de går gymnasieutbildningen, slutarbetet inom programmet blir då att bygga upp tillsammans bygga upp en skolmusikal.

2.2. Forskning inom konstnärliga processer

Edberg (2019) beskriver hur de skolmusikalerna han bevittnat var mycket intensiva den sista veckan före premiären. Han nämner hur lärarna som varit inblandade i arbetet uppmuntrat elever så att premiären ska bli så lyckad som möjligt, med andra ord så har en positiv anda spridits till alla. Detta är något som de studerande jag observerat inte fått uppleva, ingen positiv anda men mycket tröst, tröst för att deras arbete blivit avbrutet och att de måste finna något annat sätt att visa skolmusikalen på.

Edberg lägger fram hur de studerande har fullt upp med att ta fram saker som musikinstrument, förstärkare och annat relevant. Studerande som fick avbryta produktionen på grund av pandemin fick aldrig göra detta. Det är uppenbart att detta sårat många studerande, de kom sig in i planeringsfasen och de fick till och med möjlighet att arbeta med skolmusikalen, och de kom långt. Men någon avslutning fick de inte och de krävs inte mycket för att veta att det kunde ha slutat bättre.

Hasselblatt (2019) gjorde sin forskning inom samma Case BSS men under ett tidigare skolmusikalsprojekt vid namnet Dömd. Hennes syfte i forskningen var att få fram beskrivningar på de känslor som uppstår från studerande genom estetiska läroprocesser inom skolmusikalsprojektet. Som hon beskriver själv så skulle syftet täcka hur de som deltog beskrev själva deltagandet och hur det kändes att arbeta med ett sådant projekt, vad som också tagits i beaktande är hur deltagarna även fått uttrycka känslor i samband med att de fick ett avslut på skolmusikalen, de fick uppträda och avsluta det på sitt sätt. Hasselblatts (2019) forskning täcker hela skolmusikalen eftersom hon analyserat deltagarnas gymnasiediplom som skrevs efter avslutade föreställningar. I dessa gymnasiediplom har deltagarna haft som uppgift att i sitt

slutarbete skriva om hur det var att delta i en musikalisk process, enda från start till slut. Detta är mycket viktigt för mig att ta i beaktande eftersom skolmusikalen Inlåst aldrig fick sitt avslut och de som deltog fick aldrig känslan av nöjdhet eftersom de inte fick avsluta den som de ville.

Det handlar inte endast om slutprodukten i ett sådant skede. Många negativa tankar uppstår när de jobbat med något väldigt mycket, bara för att se att det inte blir genomfört. Deltagarna jobbade hårt för att bygga upp skolmusikalen, de började också känna nya människor från den andra skolan de jobbade med. Detta är något som är mycket spännande och nytt för deltagarna. Som Hasselblatt nämnde är det positiva men också negativa känslor som uppstår här. Men i slutändan uppstår det en känsla av lättnad och många andra positiva känslor i och med att arbetet hårt för att få det att fungera. En sak kan konstateras från Hasselblatts forskning och det är att många känslor uppstår i samband med en skolmusikalsproduktion, och då kommer det inte som en överraskning att en avbruten skolmusikal också framkallar starka känslor.

Åbo Akademi (2019) uttrycker hur studerande inom skolmusikalerna inte endast vill sjunga sånger utan de lägger fasta på hur viktigt det är att binda ihop allting för att kunna avsluta det på bästa sätt.

Eftersom jag gjort min forskning bland gymnasie-studeranden vill jag också lägga fram vad *Grunderna för gymnasiet läroplan 2015* nämner om musikens innebörd bland studerande. Utbildningsstyrelsen (2015) betonar hur läroämnet ska ge studerande möjlighet att förstå att musik är en mycket viktig del av kulturen och samt ge möjlighet att fördjupa sig i musikens värld. Inom musikundervisningen är det mycket viktigt att studerande lär sig att uttrycka sig musikaliskt, arbeta tillsammans och få många positiva upplevelser. Musikundervisningen ska ge studeranden möjlighet att sjunga, spela, lyssna samt att producera kreativt, detta är mål för den optimala musikundervisningen. Det poängteras också att läromedlet ska stödja lärandet och samt den sociala gemenskapen.

Ämnet ska också ge studerande möjlighet att arbeta konstnärligt samt att utveckla denna förmåga. Studerande ska även kunna behärska teknik som gör att de kan uttrycka sig musikaliskt. I den finländska läroplanen finns det inga direkta beskrivningar om skolmusikalsproduktioner utan allt hör under musik som läroämne, dock finns det beskrivet i den norska läroplanen vad den innebär att göra en scenproduktion, detta lägger Kolaas-Salthammer (2021) fram. Enligt den norska läroplanen ska eleven få möjlighet att ta del av scenproduktion, konstnärlig förmedling samt identitetsskapande. Dessa beskrivningar är liknande till de som kan hittas i den finländska läroplanen under läroämnet musik.

Törnqvist (2006) skriver hur lärarna under dessa tillfällen, i detta fall en skolmusikalsproduktion, bör fokusera på det individuella samt det kollektiva med eleverna, för att kunna skapa förutsättningar för både lärandet och den sociala utvecklingen som tar plats. Hon påpekar också hur det kan glömmas bort att undervisningen i sig är konstnärlig. En sådan konstnärlig process består av relationer mellan eleven, pedagogen och materialet. Dewey (2005) beskriver denna typ av arbete som estetisk kvalitet, det vill säga där lek, arbete, hantverk, känsla och tanke integrerar med varandra, detta kallas för en konstnärlig process.

3. Konsekvenser av covid-19

Vidare har jag fortsatt med att se på tidigare forskning om processer som fått lida på grund av covid-19 pandemin. Eftersom coronapandemin endast hållit på i lite över ett år så finns det inte mycket forskning ännu om den och ännu mindre om kulturella evenemang som drabbats. Men det jag hittat har varit relevant med tanke på att många ungdomar lidit på grund av avbrutna evenemang som de velat gå på.

3.1. Konsekvenser i det kulturella

Stara (2020) skrev en artikel i Österbottenstidning om hur pandemin drabbat det kulturella runt omkring oss. I artikeln beskrivs coronaläget kort och artikeln fortsätter med att berätta om restriktionerna och hur viktigt det är att vi gör vårt bästa för att minska spridningen. Artikeln tar också upp om hur svårt det egentligen är att minska spridning, som exempel har hon använt sig av julstressen då alla springer i butiker och kanske inte alltid tänker på restriktionerna, och på grunda av detta förhindrar det automatiskt andra kulturella evenemang så som skolmusikaler och pjäser. Artikeln lägger märke till att det inte är för att kritisera julhandeln men snarare för att upplysa om hur det verkligen är, att den ena formen av samvaro fortsätter medan andra samvaro tillfällen omöjliggörs.

Artikeln beskriver världsläget kort och koncist och även om artikeln tar plats i 2020 är situationen fortfarande liknande. Kulturella evenemang får ta smällarna, men också många andra viktiga händelser så skolavslutningar, utbytesstudier och semesterresor. Bennett & Green (2020) påpekar också hur corona ställer till med övergångsriter och speciellt för unga. Som nämnt tidigare påverkar det många saker och återigen tas det kulturella upp som exempel. Bennett & Green påpekar att långvariga effekter kan uppstå i samband med att unga inte kan känna sig delaktiga i de kulturella evenemang och dess gemenskap det innebär eftersom det är i den åldern unga bör pröva på och få känna gemenskap med andra i deras kretsar. Problem kan också uppstå då unga försöker hitta något annat att byta ut det kulturella med, det kan vara bra saker men dåliga också.

Vad många misslyckas med att ta fram är det positiva i detta läge, Bennett & Green (2020) lägger fram hur många unga inte viker sig för detta och hur flexibla de är i och med att göra musik och vara kreativa på andra sätt. Detta i sin tur skapar föreställningar online som bidrar till någon typ av gemenskap som annars saknas.

Skolmusikalen som jag observerat fick övergå från en fysisk form till en virtuell form för att anpassa sig till omständigheterna som inträffat. Vandenberg et al. (2020) skrev en artikel som handlade om hur coronan har fått först och främst musikföreställningar att övergå till livestreams via olika typer av media. De beskriver musik som en typ av direktlinje mellan individ och ett kollektiv medvetande. Musikföreställningar bidrar med tillfällen i ens liv som utgör ett socialt liv och samtidigt ger det mening till människorna och den sociala omgivningen som är runt omkring (Roy & Dowd, 2010). Sen tidigare har musik bevisats ha en positiv emotionell inverkan på människor men den har också en social funktion i och med att musiken fungerar som ett ritualredskap, den samlar människor och skapar en gemenskap mellan människors känslor.

Baker et al. (2020) påpekar också hur många artister tvingats övergå från musik som spelas för en publik till att försöka finna lösningar för hur de kan fortsätta leva på sina intressen trots coronapandemin. Många har redan kommit fram till en lösning, att dela sin musik över internetet samt att spela för en publik som finns bakom datorskärmar. De påpekar också hur musikundervisning runt i världen även påverkats på ett negativt sätt. Som svar på det har många även fått övergå till musikundervisning på distans. I Helsingfors har de till och med förbjudit sång under musiklektionerna (Yle, 2021).

En intressant tanke är om man kunde avslutat skolmusikalen på liknande sätt, en lösning som skulle handla om att uppträda på distans. Som nämnt i denna artikel är det mycket svårt att veta hur framtiden kommer att se ut. En sak som är säkert är att coronapandemin drabbade alla på en gång och skolmusikalen var ett av de projekt som tyvärr avbröts. Människor visste inte vad de skulle göra då situationen var okänd. Men liksom musikundervisning över världen så kom det fram en lösning hur skolmusikalen skulle avslutas.

Berghman et al. (2020) diskuterar om samma som Baker et al. (2020), nämligen hur musikevenemang och undervisning fått övergå till något som visas över internetet på distans. Dock vill de påpeka hur viktigt det är med musikevenemang, vare sig om det är live eller bakom en skärm. De menar att det bidrar till en paus i vardagen för människor och att de bidrar till en möjlighet att träffa och lära känna nya människor. Berghman et al. påpekar att även om

musikevenemang tar plats bakom en skärm, skapar det ändå en gemenskap mellan åhörarna som är deltar. Det kan då konstateras att coronapandemin hindrat många att känna en gemenskap som bara går genom att vara nära andra människor i olika sociala evenemang. Det är viktigt att inte glömma hur coronapandemin ökat kreativiteten hos många människor, eftersom många måste anpassa sitt arbete så att de inte krockar med de restriktioner som tagits i bruk.

3.2. Konsekvenser för barn och ungdomar

Yle (2020) publicerade en artikel som handlade om hur coronapandemin kan ha långvarig verkan på barn och ungdomar. Artikeln tog upp hur ångest och trötthet är något som många lider av i samband med pandemin och att en känsla av isolation inte hjälper till i dessa situationer. En överdriven känsla av stress och att spendera en stor del av sin tid isolerad kan orsaka psykiska problem för barn och ungdomar och speciellt utan kontakt med andra i samma ålder.

Ghosh m.fl. (2020) lägger fram hur ungdomars och barns psykiska hälsa påverkats negativt i samband med att skolor och andra ställen där de kan samlas lagts ner för att minska smittorisken. De menar också att i ett tidigt skede av pandemin så var distanseringen det tyngsta för barn och ungdomar. I det tidiga skedet var det inte heller behovet av att vara nära andra människor, det tyngsta var pressen på att vistas hemma under krisen. Desto längre tid som passerade gick fokuset över till det sociala och hur barn och ungdomar behöver träffa andra i samma ålder för att må bra.

Singh et al. (2020) lägger fram hur viktigt det är att planera longitudinella utvecklingsstudier för att senare kunna skapa en plan baserad på evidens som kan möta de olika hälsobehoven hos utsatta barn och ungdomar. Uppgiften är svår eftersom pandemin är relativt ny och alla är oförberedda och obekanta för en sådan världssituation. Singh et al. påpekar också att relevant forskning visar att barns och ungdomars välmående faktiskt står i riskzonen och som vuxna bör vi göra vårt bästa för att främja välmående hos barn. Fegert et al. (2020) poängterar hur det mesta går över internet idag och på grund av det blir det enklare att nå ut till barn och ungdomar som behöver hjälp eller annan typ av tröst.

Att finna och påpeka exakta problem som kan uppstå hos barn och ungdomar verkar vara svårt att identifiera. Världssituationen är så pass ny samt obekant för alla. De Miranda et al. (2020) påpekar att mera forskning krävs inom området för att kunna framföra lösningar och ta fram de exakta problem som påverkar barn och ungdomars hälsa. De poängterar att vi bör göra vårt bästa för att reducera psykisk ohälsa hos barn och ungdomar. Imran et al. (2020)

Slutligen vill jag lägga fram vad Imran et al. (2020) också lade fram, nämligen hur äldre barn och ungdomar inte behöver lika mycket närhet som yngre barn. Tonåringar och unga vuxna har annorlunda behov än yngre barn. Vad dessa äldre mår mera dåligt över är hur de missar sociala tillfällen med vänner. Tonåringar som är i puberteten är oftast förvirrade och när de hamnar att isolera sig och exkludera sina vänner ökar förvirrings känslan.

I samband med att jag gör denna forskning har en bra tid gott sedan coronapandemin bröt ut. Under året har som nämnt ovan många evenemang ställts in, en lucka under första året av coronapandemin gjorde så att möjligheten fanns att gå på mindre evenemang med restriktioner i tanken. Fallen ökade någon månad efter och alla evenemang fick ställas in. Under andra året är vi ännu på samma ställe även om vaccineringen tagit fart. Finska institutet för hälsa och välfärd (2021) rapporterade en drastisk ökning av infekterade i början av mars. Detta antyder att läget för evenemang dessvärre är det samma som under 2020. Under sommaren 2021 har många inom riskgrupperna fått vaccinering och människor som inte upplever någon stark ohälsa får sakta men säkert möjlighet att också vaccinera sig. Runt om i Finland har olika kulturella evenemang börjat ta form, förstås finns restriktionerna ännu för att förhindra smittospridning. Större evenemang har börjat marknadsföras men dock tar de flesta inom en snar framtid.

4. Ansats, metod och material

I följande kapitel kommer jag att presentera min metod och forskningsstrategi som jag använt mig av för att svara mot mitt syfte. Jag kommer att beskriva etnografi som forskningsansats och grundad teori som är min forskningsstrategi. Slutligen kommer jag att redovisa metoden täta beskrivningar vars ändamål är att fungera som analysmetod.

4.1. Val av metod och material

Det material som jag fått har i huvudsak kommit från den inspelade filmen av den virtuella avslutningen där alla studerande och de handledande lärarna deltog för att diskutera och se konstfilmen som blev producerad av Tinja Sabel. Undersökning av reaktioner är vad jag kommer att grunda mina teorier på samt vad jag kommer att huvudsakligen använda som material för avhandlingen.

Metoderna och ansatsens har jag valt själv eftersom jag min uppgift varit att granska den virtuella avslutningen om och om igen för att analysera och kategorisera de beteenden som kommer fram under filmens gång. Dessa beteenden är reaktioner som kommer från de känslor som väcks gentemot filmuppfattningen och min uppgift har då varit att fånga dessa reaktioner och skapa grundade teorier om. Eftersom jag fått följa med under produktionens gång har jag även material som jag använt mig av i min kandidatavhandling som jag kan använda mig av i denna avhandling för att jämföra olika tankar före coronapandemin och hur det är nu när skolmusikalens avslutning fick ta form på ett annorlunda sätt.

4.2. Etnografi som ansats

Eftersom jag har fått följa med skolmusikalsprojektet som en deltagande observatör har jag av naturliga skäl använt mig av etnografi som ansats. Undre skolmusikalsproduktionen har jag fått delta och observera när gymnasiestuderandena haft sina workshoppar som byggt upp skolmusikalen och när filmen presenterades för de som arbetade med det fick jag även vara med och observera. I och med att jag fortsätter med det tema jag skrev om i min

kandidatavhandling blev det bestämt redan då att etnografi skulle bli min ansats i denna avhandling.

Denna typ av forskning kräver att forskaren befinner sig under en längre tid hos den grupp med människor som ska observeras. Forskarens tid ska läggas ner på att delta i de uppgifter som människorna gör och data kan samlas in genom observationer och intervjuer. Vad som också stärker materialet är dokumentation som kan göras genom att anteckna samt att spela in olika moment (Denscombe, 2014).

Att vara deltagande observatör innebär att jag fått följa med intressegruppen utan att på något sätt vara inblandad i vad de gör och att jag endast observerat från distans (Denscombe, 2014). För att få material som deltagande observatör gjorde jag detaljerade anteckningar, spelade in videomaterial samt bandade in de samtal jag hade med min fokusgrupp. Intressegruppen blev informerad i ett tidigt skede att jag skulle vara med och observera och de blev även informerade att det bara är att fortsätta som om att vi inte var där och att de inte bör fundera på vad jag tycker och tänker om vad de gör.

Jansson (2012) poängterar hur forskaren som använder etnografi som ansats, strävar efter att komma nära de hen forskar för att kunna förstå deras upplevelser av den sysselsättning de finner sig i. Jansson precis som andra, poängterar också hur forskaren har rollen som deltagare och observatör inom den etnografiska ansatsen. Jansson beskriver hur man som forskare får vetande om sociala sammanhang eftersom metoden bör kombineras med inspelningar, både ljud och video.

Johansson (2010) beskriver etnografi som en mycket komplicerad metod men som samtidigt är belönande och effektiv. Den kan ge forskaren en mycket klar bild av det kulturella sammanhang hen befinner sig i. Etnografen i sig har oftast dubbel mening. För det första går ansatsen ut på att kunna ge en detaljfyllt bild av den sociala verkligheten och den avgränsade kulturen. För det andra ska man kunna studera och granska de mekanismer och dynamik som står i centrum, allt detta med hjälp av teoretiska verktyg.

Som nämnt ovan så är poängen med etnografisk ansats att man ska kunna observera, systematisera och skapa en syn av den kultur eller miljö man observerat. Objektet i studien är då den utvalda miljön som man fokuserar sig på. För mig har det varit en grupp gymnasie studerande med en skolmusikalsproduktion som bakgrund. Etnografen för mig har uppstått i samband med att jag skrev min kandidatexamen och eftersom jag fortsätter med samma skolmusikal så kommer den etnografiska ansatsen ännu att gynna mig.

4.3. Grundad teori

Som nämnt ovan kommer jag att använda grundad teori som forskningsstrategi. Denna strategi går ut på att grunda nya teorier inom det område som utforskats i och för mig är det inom skolmusikalsproduktionen som avbröts på grund av coronapandemin. Det handlar om att skapa teorier vartefter jag analyserat mitt analysmaterial. Det är viktigt att kunna ändra de teorier som jag kommer fram till i samband med att jag samlat in mera material som analyserats. (Denscombe, 2014.)

Grundad teori lämpar sig för min typ av studie eftersom jag analyserat den virtuella avslutningen och studerandena i fråga talar inte direkt ut om allt de tänker, men de ger kommentarer och de reagerar vilket är något jag kommer att ta fasta på.

Denscombe (2014) nämner att det är viktigt att veta när grundad teori ska användas och materialet i forskningen ska vara relevant och aktuellt. Materialet i fråga är mycket relevant eftersom pandemin ligger i bakgrund för projektskapandet.

Hartman (2001) lägger också vikt på hur denna typ av metod är mera lämpad för kvalitativa studier än kvantitativa, men med det menas det inte att vi bör utesluta kvantitativa studier. Orsaken till att den är mera lämpad för kvalitativa studier är för att vi vill använda metoden i samband med sociala fenomen och i mitt fall är det observation av reaktioner. Hartman (2001) lägger fram hur grundad teori kan ses som mötespunkt mellan deduktiva och induktiva metoder. Psykologisktvetande.se (2016) beskriver kort induktion som en metod som utgår från observationer gjorda inom kvantitativa studier där man skapar teorier med fokus på generalisering. Deduktion beskrivs som motsatsen till induktion eftersom deduktion går ut på att man utgår från skilda premisser för att formulera allmänna lagar.

I och med att metoden går ut på att skapa teorier kan man tänka sig att forskningsprocessen är relativt fri och att det inte finns några specifika regler för hur man bör göra. Regler finns för strategin och det är väldigt viktigt att följa dem för att få kalla sin forskningsstrategi för grundad teori. Eftersom forskningsstrategin går ut på att skapa teorier bör man inte utgå från existerande teoribildningar och meningen är att man ska grunda teori i data och inte att man utgår från en färdig existerande teori och risken är då att man anpassar materialet till den färdiga teorin. (Hartman, 2001.)

Forskningsstrategin är uppbyggd enligt sociologerna som uppfann grundad teori, nämligen Strauss och Glaser. Hartman (2001) beskriver först forskningsprocessen enligt Strauss. Den öppna fasen, axiala fasen och slutligen den fokuserade fasen. Den öppna fasen inleder hela forskningsprocessen och det är i det stadiet som forskaren lägger stor fokus på fältarbete. Kategorier skapas även från datan man samlat in. I den följande fasen, den axiala fasen börjar man att söka efter relationer mellan de kategorier som man gjort. Efter det bör man även bestämma kategoriernas drag. För att kunna ge kategorierna sina drag bör man följa en paradigmodell. Den har som utgångspunkt att alla händelser uppstår under specifika tillfällen. Hartman beskriver i vilken ordning detta händer, han nämner hur man utgår från orsak som påverkat fenomenet och vidare kommer fenomenet att påverka hur människan i fråga handlar. Slutligen leder detta till ett resultat. Den sista fasen går ut på att skapa teorier och att anknyta de kategorier som man skapat. Som forskaren med denna typ av forskningsstrategi bör man även utse en kärnkategori. Man ska också ha någon typ av berättelse som man försöker att stödja. Bekräftelse uppstår i samband med att man jämför de olika kategorierna. Hartman beskriver kärnkategorin som någonting som bör relatera till många av de kategorier man skapat, man ska tydligt kunna se detta när man tittar på en kärnkategori. Kärnkategorin bör även komma fram ofta inom data eftersom det tyder på stabilitet och hur den relateras till de andra kategorierna.

Hartman (2001) beskriver också forskningsprocessen enligt Glaser och vilka skillnader som finns gentemot Strauss. Processen ska börjas med så liten mängd uppfattade meningar, det vill säga man ska inte försöka få svar på en fråga utan snarare försöka förstå vad det är som pågår hos de människor man observerar och potentiella problem de stöter på. Här förekommer det också tre faser som man följer i ordning, dessa tre är den öppna fasen, selektiva och den teoretiska fasen. Den öppna fasen går ut på att återigen skapa kategorier för att få så mättat material som möjligt. Kategorierna får man genom att analysera datamaterialet man samlat in, i mitt fall genom observation. Man finner kärnkategorin i samband med ett ömsesidigt analyserande av material. I den selektiva fasen ska man välja vilka kategorier man vill fokusera på och samtidigt ta bort de övriga. Som princip bör man behålla kategorier som är relaterade till kärnkategorin. I den sista teoretiska fasen bör man ta reda på hur de olika kategorierna kan kopplas till varandra, därefter skapar man hypoteser med bakgrund av den datainsamling man samlat. Teorin har då skapats och man kan koppla ihop resultatet.

Hartman (2001) påpekar att Glaseras uppfattning om forskningsprocessen kan ses som den mest betydelsefulla. Glaser vill hitta relationer mellan kategorierna i sista fasen vilket och eftersom

kärnkategorin redan skapats passar det då bra att hitta relationerna under sista fasen. Andra orsaken utgår från föregående punkt, nämligen att Glaser väljer ut kärnkategorin tidigare än Strauss. Glaser är även kritiskt till paradigmodellen som jag nämnt ovan. Han menar om man starkt försöker att finna relationer av olika typer så förhindrar den teorins framträdande. Glaser hävdar också att verifiering av en genererad teori inte är nödvändigt eftersom den ska växa fram av sig själv. Hartman är noga att lägga fram hur Strauss synsätt inte är dåligt på något sätt men att det möjligen strävar utanför vad grundad teori egentligen är.

4.4. Täta beskrivningar

Täta beskrivningar som metod används oftast inom den kvalitativa forskningen. Täta beskrivningar följer även mitt arbete eftersom jag använt mig av en etnografisk ansats där observation av människor stått i fokus. Eftersom jag kommer att analysera den virtuella avslutningen kommer jag att använda mig av täta beskrivningar för att kunna lägga fram så mycket som möjligt angående studerandes reaktioner. Hammersley (2008) beskriver täta beskrivningar utifrån Clifford Geertz principer, det var även han som vidareförde begreppet täta beskrivningar.

Hammersley (2008) lägger fram att täta beskrivningar är motsatsen till tunna beskrivningar. Ett exempel som tas upp från en påhittad observation är hur en människa kan blinka med ett öga till en annan. En tunn beskrivning skulle då vara att beskriva fenomenet som att hen endast blinkar med ögat, medan en tät beskrivning skulle kunna vara att beskriva fenomenet som att hen flörtar med någon, har någonting i öga eller att hen blinkar för att förmedla att hen gjort någonting som hen kommer att komma undan med. Täta beskrivningar är då ett slags verktyg som man kan använda sig av för att dokumentera sociala händelser av individer eller grupper. Det viktiga med metoden är att forskaren går hela vägen ner. Det vill säga att man bör beskriva bakgrunden till de sociala händelserna som uppstår. För att vara mera specifik bör man ta hänsyn till de kulturella sammanhang som människan agerar i.

Ponterotto (2006) poängterar också hur täta beskrivningar bör täcka de sociala tillfällena som observerats i och med att inkludera känslor, tankar och sociala handlingar. Ponterotto menar att forskaren ska ge en så tät beskrivning som möjligt och på så sätt kan läsarna sätta sig in i forskarens situation.

Täta beskrivningar är då ett verktyg som man använder i sociala observationer för att skapa flera meningar till en handling. I min studie kommer jag att observera den virtuella avslutningen och på basis av vad individerna gör under avslutningen kommer jag att ta fasta på deras reaktioner och beskriva dem, samtidigt som jag försöker se andra meningar med deras beteenden.

I min forskning tillämpade jag dessa metoder för att finna kärnkategorier i mitt datamaterial. Täta beskrivningarna hjälpte mig att finna sammanhängande reaktioner som sedan kategoriserades, medan grundad teori hjälpte mig att finna svar på dessa reaktioner, varför och hur reaktionerna tog plats.

4.5. Databearbetning

Den virtuella avslutningen spelades in över Zoom och efteråt analyserade jag tillfället. Dock har jag inte analyserat allt. Det som jag analyserat är hur de reagerat på när handledarna diskuterat och vad de själva studerandena har sagt i samband med skolmusikalen som diskussionsämne. Jag har också sett på vad de gör under avslutning. Till exempel kan det vara att någon kollar ner på telefon och det är då jag funderar på varför och till vilken anledning de gör det. Det är här täta beskrivningar kommer in i bilden.

Precis som det låter så gör jag beskrivningar som ska vara täta, det vill säga jag försöker skapa så många meningar som möjligt till en handling som tar plats, i min situation så är det vad de studerande gör på skärmen. Som nämnt ovan så kan det vara någon som ser på telefon, en tunn beskrivning av detta är att endast nämna det uppenbara, personen i fråga kollar på sin telefon. En tät beskrivning av detta är då att nämna det uppenbara men även att påpeka det som ögat kanske inte ser direkt. Personen i fråga kollar ner på sin telefon, en annan studerande kollar också ner på sin telefon, detta kan betyda att de textar mellan varandra. Detta är ett exempel på hur täta beskrivningar görs. Täta beskrivningar är vad jag använt som analysverktyg genom hela avslutningen. Den virtuella avslutningen jag analyserat är 44 minuter och 20 sekunder lång och i och med min analys har jag lagt tidsstämplar på de platser i videon där jag funnit någon typ av reaktion.

Därpå har jag gjort en grovanalys av de beskrivningar som jag gjort. Grovanalysen går ut på att finna kärnkategorier eller teman från de reaktioner och beteenden som jag beskrivit. Med andra

ord försöker jag finna samband mellan beskrivningarna som sedan kan plockas in i olika kategorier.

4.6. Etiska aspekter

I samband med att jag gjorde min kandidatavhandling blev de studerande som var inblandade informerade om forskningen som tog plats inom skolmusikalen, då fick de med föräldrarnas bedömning bestämma om de är okej med att vara inblandade i forskningssyftet och därpå fick föräldrar signera forskningstillståndet (Bilaga 5). Deltagarna i denna avhandling kommer att framstå som anonyma, bilder och annat som kan identifiera deltagarna kommer inte att läggas fram. Deltagarna kommer jag att kalla för BSS-studeranden och VÖS-studeranden härnäst. Även jag fick signera att jag förstod överenskommelserna angående forskningsetiska principer (Bilaga 6). Forskningsetiska principer vill framföra att man som forskare förstår hur forskningsmaterialet ska behandlas.

Eftersom jag nu fortsatt med samma skolmusikalsprojekt i min magisteravhandling så gäller dessa avtal ännu, både för mig och för studerandena. Skolmusikalsprojektet började hösten 2019 och tog slut våren 2020 på grund av covid-19 pandemin och det är från det sista tillfället som tog plats över Zoom som jag observerat och analyserat. Därför gäller avtalen ännu för min magisteravhandling.

Då jag följde med som deltagande observatör var det viktigt att inte påverka deltagarna på något sätt. Jag och min forskargrupp gjorde detaljerade beskrivningar på det som vi såg och mina anteckningar användes efteråt i min kandidatavhandling, anteckningarna har jag inte använt i denna studie. Eftersom jag fungerat som deltagande observatör har min uppgift varit att inte påverka deltagarna på något sätt utan endast att observera och anteckna för mig själv vad jag uppmärksammat. Inom metoden grundad teori är tanken att forskaren i fråga ska generera egna teorier på basis av det material hen skaffat in. De egna grundade teorierna måste förankras i det egna datamaterialet, med det menas det att forskaren inte kan skapa teorier hur som helst, alla teorier bör ha en giltig förbindelse till datamaterialet.

5. Resultatanalys

I detta kapitel kommer jag att presentera de resultat som jag kommit fram till i samband med min analys av den virtuella avslutningen. De resultat jag kommit fram till är en kombination av täta beskrivningar som jag använt mig av då jag såg den virtuella avslutningen och grundad teori som jag använt mig av då jag beskrivit hur det är jag uppfattar dessa fenomen. Resultaten presenteras i kärnkategorier som jag funnit under min grovanalys. I varje kategori finns det material som på något sätt har ett samband med varandra.

Före resultaten presenteras finns det några viktiga punkter som bör redovisas, eftersom det inte kommer upp i resultatanalysen. Filmtolkningen av skolmusikalen *Inlåst* blev sedd av studerande som var med från början till det abrupta slutet men även de som hoppat av efter några månader av arbete. De flesta deltagarna som deltog i avslutningen gick på Vasa övningsskolas gymnasium, endast ett fåtal av BSS-studerande deltog i avslutandet. Jag lade märke till hur det var många BSS-studerande som deltagit och byggt upp skolmusikalen och de var många fler än VÖS-studerande men trots det så deltog färre än förväntat. Deltagarna som hade på sin webkamera bestod av handledarna och majoriteten från Vasa övningsskolas gymnasium. Under avslutningens gång blev BSS-studerandena uppmanade att sätta på sina kameror. Av de som deltog från Björneborg var det endast ett fåtal som satte på sina kameror fram och tillbaka när de blev uppmanade. Till följande i figur 2 har lektor Jan Jansson gjort en kort sammanfattning på Tinjas konstfilm.

Filmen inleds med en fiktiv kemilektion där lärare och elevers röster hörs. Ljudlandskapet färgas av en spänningsfull bakgrundsmusik vilket tyder på att någonting är på gång. Man märker i klassrummet en dimma och nånting som luktar. En alarmsignal ljuder och via centralhögtalaren ges instruktioner om att alla ska söka sig till sina klassrum och stänga dörrarna. Först tror man att det är en övning men senare uppstår hostattacker. Panik uppstår och en klorliknande doft gör sig påmind. Eleverna vill ta sig ut men rektorn har gett order om att stanna i klassrummet. Förvirring och rädsla uppstår. Det saknas ännu elever som borde vara i klassrummen, bland annat Alfons. Eleverna uppmanas av läraren att ta det lugnt. Alfons dyker upp senare om man frågar var han har varit. Han ser blek ut. Det är någonting konstigt med Alfons, han skakar. Diskussioner bland elever om hur man mår uppstår. Frågor uppstår om gasen ens kommer utifrån eller om den finns inne i skolan enbart. Om gasen finns enbart innanför skolans väggar- vem är då ansvarig? Man väntar på hjälp. Det känns som att lärarna döljer någonting. Hur hamnade vi i det här? Var är Alfons???

Figur 2. Konstfilmens sammanfattning av Jan Jansson (2021)

5.1. Täta beskrivningar av videoanalys

Mina täta beskrivningar har jag placerat in i en tabell som följer nedan. Tabellen visar i den vänstra spalten tidsstämpel från den virtuella avslutningen och i den högra spalten har jag beskrivit reaktionerna. Tabellen innehåller det som jag transkriberat från mina observationer och den har också fungerat som ett verktyg för mig då jag funnit reaktioner vid specifika tidpunkter. Under mitt analysmoment har jag gått in som observatör och använd mig själv som instrument. Under analysen färgkodade jag mina beskrivningar för att kunna placera in dem i kärnkategorier.

I tabellen har jag även ändra typsnittet för att kunna se skillnaderna mellan reaktionerna på svart och vitt. Det som är med gult och typsnittet *Calibri* representerar okoncentration, grön text och *Arial*; positiva reaktioner, röd text och *Cambria*; mobiltelefoner. Text med **fetstil** representerar deltagare som varit med till skolmusikalens slut och vanlig text representerar studeranden som hoppat av i ett tidigare skede.

Jag vill påpeka är att jag inte observerat från start till slut i den virtuella avslutningen. Några få moment har jag valt att inte ta fasta på och observera eftersom det inte varit meningsfullt i samband med att fånga deltagarnas reaktioner. Följande moment observeras inte, inledning och introduktionen mellan handledarna, genomgång av Tinja Sabels hälsning och genomgång av konstfilmen. Därför är min första tidsstämpel 9.15. Nedan presenteras tabell 1 som representerar de reaktionerna jag sett.

Tabell 1. Observerade reaktioner under den virtuella avslutningen

Tidsstämpel	Observerade reaktioner
0.00 – 9.15	<i>Inledning mellan handledarna</i>
9.15	Redan i inledningen är de tre pojkarna ofokuserade och de lyssnar inte när introduktionen börjar. De talar med varandra och kollar även upp vilket betyder att de kan tala med någon annan som inte syns i kameran.

<p>9:30</p> <p>9:40</p> <p>9:53</p> <p>9:55</p> <p>10:13</p> <p>10:21</p> <p>10:39</p>	<p>Tre deltar framför en skärm och det syns redan från början att de inte är så insatta i programmet. De diskuterar, skrattar och fokuserar på annat.</p> <p>En sitter och äter glass. Möjligtvis följer hon med vad som händer och vill njuta av någonting samtidigt.</p> <p>Pojkarna dricker och skålar med varandra. Det känns om de vill visa att de inte är brydda.</p> <p>En kille flinar glatt och några andra flinar lite mindre, detta kan vara reaktioner till killarna som betar sig på ett speciellt sätt.</p> <p>En tjej börjar också flina, inget nytt sker via kamerorna så reaktion kan vara genuin till temat. Efter någon sekund ser det ut som hon säger någonting, detta motsäger att hon genuint följer med. Det kan vara att någon var med henne i rumme också.</p> <p>En sitter och kollar ner, troligtvis kollar hon på sin telefon eller så är hon i andra tankar.</p> <p>Killarna pekar på någonting och talar med någon som inte syns på skärmen, kan vara den tredje deltagaren där eller någon utomstående. En annan kille på en annan skärm börjar flina och kollar ner. Det kan bero på pojkarna eller så kan det vara något roligt från telefon.</p>
<p>11:02</p> <p>11:49</p> <p>11:57</p>	<p>När Tinjas film presenteras kollar åtminstone sju ner, mycket troligt skickar de åt varandra via någon gruppchatt.</p> <p>Två av deltagarna kollar neråt på vad som säkert är en telefon och ler samtidigt. Eventuellt skickar de åt varandra.</p> <p>Pojkarna leker och en av dem lägger något okänt material mot de andra som de försöker att komma undan från.</p>
<p>12:00</p> <p>12:14</p>	<p>Fyra till kollar ner och ler.</p> <p>En kille vinkar till någon i rummet och nickar. Det kan vara att han visar att ha när upptagen eller vinkar hej för att någon kom dit. Han visar även snabbt att kameran är på eller att han deltar i mötet.</p>

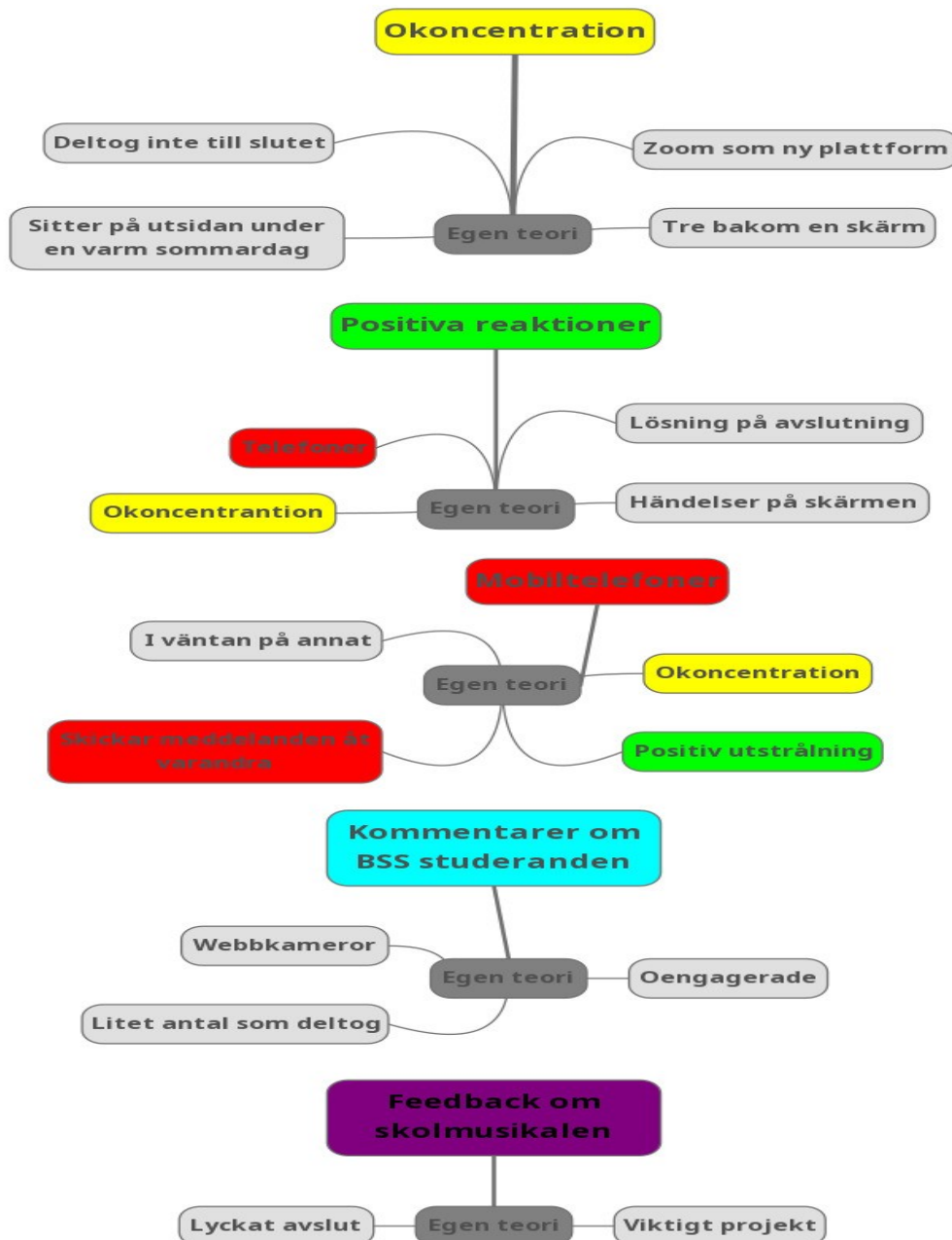
12.21	Pojkarna talar med varandra medan programmet presenteras.
12.22	En deltagare visar åt en i sitt rum vad han deltar i.
12.30	Några kollar ner, kan vara att de läser meddelanden från telefon.
12.48	Killarna visar någonting från telefon till varandra och skrattar, kan vara något relevant med vad de andra har kollat på.
13.20	Gruppen av pojkar blir fokuserade i och med att länken för filmen sänts ut.
13.26 – 17.20	<i>Tinja Sabales hälsning</i>
18.35 – 26.30	<i>Konstfilmen Inlåst</i>
28.06	En deltagare har svårt att hålla sig för skratt och försöker att dölja sitt skratt.
28.30	En deltagare stiger upp och går iväg.

30.30	Gruppen med pojkar skålar till att jag dricker vatten.
30.35	En annan deltagare försöker också hålla tillbaka sitt skratt. Åtminstone två andra sitter också och flinar och kollar ner.
31.05	Som svar på frågan om någon hade nått att lägga fram nämner en deltagare att det skulle vara roligt att se andra deltagare från Björneborg. Detta skapar flin hos de deltagare som har på sina kameror.
31.24	Gruppen med pojkar lägger också in en snabb kommentar om kamerorna.
32.15–33.00	Det frågas om deltagare från Björneborg vill kommentera filmen, en svarar men resten är tyst och de andra från deltagarna sitter stilla och väntar.
33.30	En deltagare har dragit sig tillbaka och kollar på telefonen.
33.55	När det nämns om det finns flera kommentarer så flinar många deltagare.
33.59	En deltagare som hoppat av efter de första tillfällena, nämner hur hon tycker det var en stor skillnad mellan hur det var när de började men skolmusikalen och det slutliga resultatet.
35.16	En deltagare lägger fram hur det kunde ha använts mera variation angående rösterna i filmen. Det läggs fram att det var lite enformigt att endast lyssna till en röst men filmen verkade intressant dock.
36.07	En deltagare nämner hur han inte kunde lyssna på filmen på grund av tekniska problem. Fokusen blev då mera fokuserat på det visuella som han nämner var ganska ett och samma.
38.29	Några av deltagarna kollar neråt och skrattar för sig själv.
38.55	Under tiden som en av ledarna talar sitter pojkgruppen endast och kollar ner. Det verkar som att de lyssnar på mera.

39.00	En kille kollar åt sidan och ler, möjligen kollar han på sin telefon och ser något roligt.
39.10	7 av deltagarna kollar ner och ler, troligtvis åt någonting som någon textat, möjligen i en gruppchatt.
39.45	En av pojkarna kan inte sitta still och håller på med annat när en av handledarna talar om filmatiseringen. De fortsätter med att endast tala med varandra eller vara på telefon, ingen fokus på skärmen längre.
40.45	Många kollar ner eller på annat i detta skede, troligtvis skriver de med varandra ännu.
40.58	En kille har kollat ner i ganska många minuter och verkar att inte bry sig längre om filmföreställningen
41.39	Handledare påpekar tystnaden och att i samband med det avsluta tillfället. En av pojkar kollar upp i samband med att det önskas en trevlig sommar. Många andra fokuserar också och kollar upp.
43.16	I samband med att handledarna säger hejdå vaknar många till liv igen och vinkar och säger hejdå. Även pojkar vinkar glatt och känner att de måste lägga på mikrofonen för att säga hejdå.

5.2. Presentation av fem kärnkategorier

En översikt av kärnkategorierna presenterar jag nedan i figur 3, kategorierna leder även till mina egna teorier om fenomenen. Syftet med figuren är att konkretisera de resultat jag kommit fram till så att det resultatet blir enkelt att förstå.

Figur 3. Kärnkategorier och dess grundade teorier

Okoncentration

I ett tidigt skede av min analys fann jag en mängd fenomen som uppstod gång på gång. Dessa fenomen gällde tre pojkar som tillsammans på en skärm deltog i den virtuella avslutningen. Dessa tre var med när skolmusikalensprojektet drogs i gång men tätt därpå hoppade av, liksom många andra i samband med studier som krockade. Pojkarna liksom många andra fick möjligheten att delta i det avslutande tillfället för att se vad det blev av skolmusikalen.

Under inledningens gång då handledarna gav information om den virtuella avslutningens schema observerades det hur pojkarna inte var fokuserade på ämnet. De diskuterar tydligt med varandra och de verkar även vara fokuserade på annat som tar plats runt om kring dem, det är möjligt att det är andra människor runt om kring dem. Skratt uppstår och det verkar som om de inte är så aktiva på att lyssna på avslutningen. Under avslutningens gång fortsätter de ivrigt att diskutera och skratta, dessa beteenden är något som följer med under hela avslutningen men när de får möjlighet att se själva filmuppfattningen och filmskaparens hälsning fokuserar de och lyssnar på. Under ett moment skålar de och dricker någon typ av dryck. Under detta moment gestikulerar de tydligt vad de gör. En pojke går undan för någon sekund och de andra börjar tala med någon som inte syns på skärmen, troligen är det den tredje deltagaren med det kan också vara någon som inte deltar i avslutningen.

Före filmen hinner visas så eskaleras pojkarnas beteende och de börjar provocera varandra genom att vifta ett okänt föremål mot varandra vilket resulterar i att de börjar skydda sig och viftar tillbaka. När filmmomentet väl presenteras ignorerar de vad som sägs och diskuterar med sinsemellan i stället. En av pojkarna visar något på telefon till de andra och de fortsätter med att skratta till det. Detta kan ha något med de andras meddelanden att göra. Efter att filmmomentet presenterats sänds det ut en länk som deltagarna får klicka på så de får upp filmen Inlåst. I samband med detta blir pojkarna fokuserade och de gör som instruktionerna lyder.

Deltagarna får sitta och vänta till alla sett filmen färdigt. Då pojkarna sett den återgår de till livlig diskussion med varandra. Ett intressant moment uppstår när jag som deltagare dricker vatten, pojkarna reagerar på detta och gestikulerar en skål mot kameran. Den virtuella avslutningen fortsätter och handledarna meddelar att det är diskussion stund och att studerandena får kommentera och ge feedback angående filmen Inlåst. Pojkarna lägger på sin mikrofon och de nämner högljutt att man ska lägga på kameran, de syftar på BSS-studeranden som ännu inte sagt något eller visat upp ett ansikte.

Under den avslutande fasen av den virtuella avslutningen då handledarna berättar om processen och varför det blev som det blev tack vare covid-19 så sitter pojkarna endast och tittar ner. Under detta moment får jag uppfattningen om att de längre inte lyssnar på. Då det diskuteras om själva filmatiseringen kan en av pojkarna inte sitta stilla, deras beteende har nu gått över till att endast fokusera på annat så som att kolla på sina telefoner eller diskutera med varandra. När handledarna påpekar tystnaden bland deltagarna konstaterar de att det är dags att avsluta den virtuella avslutningen. Pojkarna reagerar på detta i samband med att det önskas en trevlig sommar till alla som deltagit i tillfället. Då det sägs hejdå lägger pojkarna ivrigt på mikrofonen för att kunna säga hejdå. De vinkar glatt och lämnar avslutningen.

Positiva reaktioner

I denna kategori blev fokuset på de skratt och leenden som uppstod under olika omständigheter genom den virtuella avslutningens gång. Dessa reaktioner uppstod hos både i studerande som deltog och inte deltog till slutet.

Under den virtuella avslutningen såg jag en hel del reaktioner som utstrålade positivitet. Dessa reaktioner kunde identifieras på basis av de leenden eller skratt som deltagarna utstrålade. Tidigt i inledningen av avslutningen observerade jag hur en av deltagarna som inte satt och flinade glatt. Fokuset gick då över till de andra som jag kunde se flinade. Dessa deltagare flinade också men inte lika brett som den första jag observerade. Dessa reaktioner kunde ha uppstått i samband med att pojkarna betett sig som de gjorde framför kameran. Reaktionerna kan också uppstått i samband med att den virtuella avslutningen presenterats. En annan tjej lyser upp och börjar flina någon minut efter den första reaktionen och eftersom inget nytt händer på skärmen så uppfattar jag det som en genuin reaktion till diskussionen om den virtuella avslutningen. Efter en kort stund kan jag se hur hon pratar med någon utanför skärmen. Detta kan indikera hennes leende inte kom från själva avslutningen.

Några sekunder efter börjar en annan pojke att flina och han tittar samtidigt ner. Pojkarna på den andra skärmen kan ha orsakat detta eller i samband med att pojken kollar ner så kan det handla om att han såg någonting på sin telefon. Efter denna reaktion blir det en längre paus med denna typ av reaktioner. Först efter att deltagarna sett filmen kan jag uppfatta någon reaktion igen. En pojke skrattar och flinar men försöker dock att dölja det genom att lägga handen framför munnen och kolla ner. Efter några minuter kan jag se hur en annan deltagare också

flinar och försöker hålla tillbaka sitt skratta genom att hålla handen framför munnen. Samtidigt sitter också två andra och flinar, de kollar även ner.

När det är dags för diskussion och frågor från deltagarna uppmanar handledarna alla att lägga på sina kameror, pojkgruppen uppmanar till detta också och detta skapar leenden bland några av deltagarna som har på sina kameror. I samband med att diskussionsstunden avslutas och det frågas om ytterligare frågor tittar en del av deltagarna ner och flinar. Efter några minuter sitter några deltagare åter igen och tittar neråt samt fnissar för sig själv. Under den tiden då handledarna diskuterar sitter en kille och tittar åt sidan och sedan ner. Han gör detta medan han ler brett, hans telefon kan också ha en påverkan. Sju till av deltagarna kollar ner och flinar, i det här skedet börjar jag fundera om de textar mellan varandra.

Då handledarna fortsätter med att berätta om filmatiseringen sitter en del och tittar ner och eftersom många ler samtidigt kan det vara att de ännu textar med varandra, de kan möjligen texta tankar om avslutningen. Under avslutningsfasen av föreställningen reagerar ja på att en pojke länge suttit och tittat ner. För mig verkar det som om han inte längre är brydd i att delta i avslutningen.

Mobiltelefoner

I denna kategori fokuserar jag på användning av telefoner. Detta är något som intresserade mig före jag började min analys. Då det blev klart att jag skulle analysera den virtuella avslutningen gick det en tanke genom mitt huvud, jag funderar över om ungdomarna kommer att sitta i genom avslutningen med eller utan telefoner och utifrån det blev det något som jag lade stor fokus på.

Jag noterade att ingen använde sin telefon då den virtuella avslutningen började. Det första tecknet var ungefär två minuter efter starten. En flicka som hoppade av skolmusikalen satt och tittade ner i några sekunder. Endera kan hon varit på sin telefon eller suttit i andra tankar. Då handledarna presenterar filmen kollar åtminstone sju deltagare ner. Efter några sekunder ler två av de sju som tittar ner. En minut passerar och fyra nya studerande tittar ner. Efter en stund kollar en del av studerandena ner igen. Efter dessa moment lyssnar deltagarna på och alla ser filmen tillsammans. I samband med att de väntar på att andra ska bli färdiga sitter många och kollar ner. I detta skede jag dra den slutsats att de inte har något att göra medan de väntar och telefonen är något de kan fokusera fritt på i några minuter. Då det studerandena får fritt rum att diskutera och ställa frågor ser jag en deltagare som dragit sig tillbaka och tittar neråt som några

gångar tidigare. I min tidigare kategori gällande de tre pojkarna noterade jag hur de under ett tillfälle visade upp åt varandra vad som stod på telefonen. Vad som kunde ha visats är någonting från textandet som försiggick mellan deltagarna. Det kan också varit något helt orelaterat till den virtuella avslutningen och dess deltagare. Under ett annat tillfälle är den en kille som tittar ner och ler, som nämnt kan pojkarna orsakat detta också eller så är det någonting på telefonen som han ser. Under diskussionsstunder är det en deltagare som sitter och tittar ner, troligtvis på sin telefon. Cirka två minuter har gått och två till tittar neråt.

Kommentarer om BSS-studeranden

Då den virtuella avslutningen lider mot sitt slut så är diskussionsstund och deltagarna får säga vad de vill angående skolmusikalen och avslutningen. En deltagare från Vasa övningsskolas gymnasium uttrycker att det vore roligt att se deltagarna som är från Björneborgs svenska samskola. Även om jag sett allt möjligt från VÖS-studeranden så har de i alla fall haft på sina kameror. Denna kommentar kommer från att ingen BSS-studeranden haft på sin kamera under hela avslutningen och möjligtvis känner VÖS-studeranden en viss ignorans från Björneborgs sida. Kommentaren startar också en kedja med händelser som uppstår i samband med situationen. Denna händelse skapar flin hos en del av deltagarna. Pojkgruppen kommenterar att BSS-studerandena ska lägga på sina kameror. Handledarna tar tillfället i akt och frågar direkt av BSS-studerandena om de har något att tillägga angående filmen som de nyligen sett. En deltagare från Björneborg lägger då på sin kamera och kommenterar kort att filmen var kul och ganska intressant. Handledarna försöker då att få andra från Björneborg att kommentera med de kommer ingen vart.

Feedback om skolmusikalen

En deltagare som hoppat av i det tidiga skedet av skolmusikalsproduktionen nämner hur hon tycker det är en stor skillnad mellan den tidiga fasen av produktionen gentemot det slutliga resultatet. En annan deltagare som deltagit enda till slutet känner att det borde varit mera variation angående rösterna i filmen. Hon tycker även att det var smått enformigt att endast lyssna till en röst.

En annan deltagare kommenterar en annorlunda aspekt. Han nämner hur han inte fick möjlighet att lyssna på filmen eftersom han hade tekniska problem. Han fortsätter med att förklara att han i stället satte fokuset på det visuella, som han tycker var ganska ett och samma.

Under avslutningsfasen reagerar de flesta av deltagarna i samband med att handledarna noterar tystnaden och att det är dags att avsluta. Då handledarna tar farväl reagerar ännu fler av deltagarna och vinkar samt säger adjö till alla. Dessa deltagare har tittat ner en god stund men reagerar när det ska sägas hejdå.

5.3. Sammanfattning av det mest väsentliga

Detta avsnitt lägger fram det mest väsentliga inom mina observationer och avsnittets syfte är att uppmärksamma de viktigaste händelserna som jag redovisat.

Okoncentration

De tre pojkarna är mycket okoncentrerade så gott som genom hela avslutningen. De diskuterar livligt med varandra, pekar och tittar på andra saker i deras omgivning och visar med sina telefoner roliga saker åt varandra. Några tillfällen uppstår då pojkarna är mera fokuserade. Då konstfilmen *Inlåst* visas sitter alla tre och fokuserar på filmen. De är även fokuserade när de tittar på filmregissörens hälsning. De återgår tillbaka till sitt ursprungliga beteende efter att de sett filmen, nämligen att hellre tala med varandra än att lyssna till avslutningen. Pojkarna vill också skapa reaktion och inflikar korta kommentarer och gester under några tillfällen. Då handledarna gav ordet till deltagarna för att kommentera och diskutera filmen tar de tillfället i akt och kommenterar om BSS-studerandes kameror samt att de bör lägga på dem, de gestikulerar till händelser som tar plats på skärmen och de pratar högt i mikrofonen när de ska säga hej och adjö.

Positiva reaktioner

Skratt och leenden var återkommande reaktioner som uppstod under flera tillfällen under avslutningens gång. Dessa reaktioner uppstod oftast i samband med att någon händelse tog plats över skärmen. Ett bra exempel tar plats under inledningsfasen, en del av deltagarna flinar och börjar skratta i samband med att de tre pojkarna betar sig lustigt framför kameran. Detta uppstår senare i avslutningen också, pojkarna gör någonting framför kameran som de andra reagerar

på. Ett annat återkommande fenomen är när skratt och leenden uppstår i samband med att deltagarna tittar ner på vad jag endast kan tro är deras telefoner. Detta är något som konstant följer med jämna mellanrum under föreställningen. Många glada ansikten lyser även upp när det talas om skolmusikalen och den lösningen som uppstått i samband med att den avbröts. Skratt och flin uppstår då inte bara för att skratta åt pojkarna eller när de ser något roligt på sina telefoner, utan det är också genuina reaktioner till diskussionen om skolmusikalen.

Mobiltelefoner

Telefonanvändning förekom ofta genom den virtuella avslutningen. Användningen var inte tydlig och störde inte föreställningen men så gott som alla deltagare användes sig av sina telefoner nu som då. I de flesta tillfällena syns telefonerna inte men utifrån hur de fokuserar när de tittar ner samt de flin och skratt som uppstår utgår jag ifrån att de tittar på något underhållande som i detta fall bör vara en telefon. Under introduktionsskedet var användningen lugn och så gott som alla fokuserade på den virtuella avslutningen. Telefontittandet startade efter några minuter och de första som tittade ner hade endast deltagit i starten av skolmusikalen och hoppat av efter. Då konstfilmen presenteras börjar flera deltagare titta ner, andra kollar upp och det fortsätter så tills de får se konstfilmen. Några deltagare ler när de tittar ner. Då deltagarna väntar på att alla sett filmen färdigt används telefonerna ivrigt. Under den slutliga delen av den virtuella avslutningen har några deltagare dragit sig tillbaka och tittar endast ner, deras fokus ligger nu på annat än föreställningen. De tre pojkarna visar upp något via sina telefoner och skrattar. Då tillfället avslutas tittar alla deltagare upp och fokuserar, sedan tar alla farväl och föreställningen avslutas.

Kommentarer om BSS-studeranden

Vidare uppstod det situationer då det diskuterades om BSS-studerandes kameror. Under diskussionsstunden för konstfilmen blev de tillsagda att sätta på sina kameror och ge några kommentarer angående filmen. En deltagare från Björneborg sätter på sin kamera och kommenterar kort. Det är den enda kommentar som kom från deras sida. Samma dilemma uppstår i den avslutande fasen av den virtuella avslutningen.Handledarna ber alla att lägga på sina kameror och BSS-studerandena ignorerar det. De tre pojkarna samt andra VÖS-studeranden kommenterade att det vore roligt att se de andra som deltagit också.

Feedback om skolmusikalen

De sista observationerna handlade om konstfilmen Inlåst. Över lag fick filmen mycket positiv respons och deltagarna var verkligen insatta i filmen. De berömde filmen för att vara en intressant tolkning av skolmusikalen samt att den blev bra på ett sådan kort varsel, eftersom skolmusikalen avbröts abrupt. En deltagare jämför början av skolmusikalen med den slutgiltiga filmen och tycker att det är en väldigt stor skillnad, denna deltagare hade endast deltagit under de första tillfällena.

Filmen fick även kritik från deltagarna. Någon nämnde hur mera variation kunde ha använts i rösterna eftersom det vara bara en människa som spelade alla de olika karaktärerna inom skolmusikalen. En deltagare som inte fick ljudet att fungera fokusera i stället på det visuella i filmen. Deltagaren tyckte det var ett och samma och att det även kunde ha varit mera variation i det visuella.

5.4. Min teori

I detta avsnitt presenterar jag mina teorier vars syfte är att fungera som svar på varför dessa reaktioner uppstått. Det finns inga rätt eller fel svar till varför reaktionerna uppstått men med mina teorier vill jag lägga fram de slutsatser som jag kommit fram till.

Okoncentrerade

Okoncentrationen hos pojkarna beror troligtvis på en hel del olika faktorer. Pojkarna deltog inte till slutet av skolmusikalen, vilket innebär att de inte hade den gemensamma förbindelsen som vissa andra hade i samband med att de var med i slutet av skolmusikalen. Min åsikt är att det är viktigt att avsluta ett sådant projekt tillsammans för att känna den gemensamma förbindelsen. Pojkarna hade inte tillräckligt starka känslor till skolmusikalen och därför kände de att det inte var så viktigt att fokusera på den. Dessa faktorer tog plats redan innan den virtuella avslutningen.

Andra faktorer påverkade också under det virtuella tillfället. Jag tror också att okoncentrationen hade att göra med hur de deltog i själva föreställningen. Redan det att de är tre bakom en skärm kan orsaka okoncentration då pojkarna lätt kan jaga upp varandra. Då pojkarna deltog satt de alla utomhus i solen, detta kan också orsaka att de ville göra annat än att sitta och stirra på skärmen.

Zoom som plattform var även en ny aspekt att ta in, verktyget var nytt och bidrog högst sannerligen också till ökad okoncentration.

Positiva reaktioner

Under många tillfällen uppfattade jag att deltagarna genuint var glada när de lyssnade på handledarna som talade om skolmusikalen samt när deltagarna fick se själva konstfilmen. Men många andra positiva reaktioner uppstod i samband med något annat som till exempel på grund av de tre pojkarna.

Många av deras positiva reaktioner uppstår troligtvis när de textar med varandra. Gång på gång fick jag se hur deltagare tittade ner och flinade, samtidigt som en annan deltagare följde samma mönster. Om jag endast baserade min teori på enstaka eller tidigare reaktioner så kunde jag inte lägga fram min teori, men dessa fenomen tog plats från och till genom hela avslutningen. Då deltagarna tittar ner blir deras blickar låsta, det ser ut som de fokuserar på någonting och då verkar det logiskt för mig att de läser vad de andra skickat samtidigt som de svarar tillbaka.

Mobiltelefoner

Min uppfattning angående användningen av mobiltelefoner bland deltagarna är att de ville skicka meddelanden och uppdatera varandra angående den virtuella avslutningen. Under föreställningens gång kunde jag se hur en deltagare tittade ner och någon sekund efter tittade en annan ner och log. Dessa handlingar repeterades flertal gånger under föreställningen och det är därför som jag fann beteenden intressant. Jag tror även att många skickade meddelanden om skolmusikalen som de möjligen inte själva vågade kommentera på Zoom.

Jag anser också att många använde sina mobiltelefoner för att få någon sekunds paus från det virtuella tillfället. Att använda sin mobiltelefon hjälper en att koppla bort det som pågår runt om kring och jag tror att deltagarna använde sig av sina mobiltelefoner på grund av denna orsak.

Kommentarer om BSS-studeranden

Jag såg att det var många VÖS-studerande som kände att de från Björneborg inte riktigt brydde sig om hur projektet avslutades. Några få från Björneborg deltog och det kan bero på att många inte brydde sig om att delta eller så var det en opasslig tidpunkt. Att BSS-studerandena var få tror jag också påverkade deras aktivitet under avslutningen, eftersom de knappast vågade uttrycka sig fullt när de saknade stöd från sina medstuderanden. VÖS-studerandena kan ha uppfattat detta som ett nonchalant beteende. Alla VÖS-studeranden kunde se varandra, de skickade meddelanden åt varandra på sociala medier och kommenterade under avslutningen vilket tyder på att de var engagerade i projektet och om BSS-studerandena inte speglade detta engagemang kan det hända att VÖS-studerandena ansåg att de inte brydde sig lika mycket.

Feedback om skolmusikalen

Filmen Inlåst fick mycket positiv respons, jag uppfattade det som att studerandena kände hur lyckat det var att avsluta skolmusikalen på ett sådant sätt i stället för att endast avbryta den. Studeranden fick också se hur mycket projektet betydde för handledarna och hur viktigt det var att få ett värdigt avslut till den. På grund av det uppskattades filmatiseringen enormt. På andra spektrumet kan studeranden känt att filmen föll platt jämfört med vad som kunde ha varit, en riktigt skolmusikala med en premiär som alla inblandade sett fram emot.

6. Diskussion

I detta kapitel kommer jag att diskutera de resultat som jag lade fram i föregående kapitel. Jag kommer att diskutera hur det är relevant till tidigare forskning samt hur covid-19 pandemin påverkat min forskning. Jag kommer även att ta upp diskussion om min metod samt att kritiskt granska den. Slutligen kommer jag att dela mina åsikter om fortsatt forskning.

6.1. Resultatdiskussion

I det här kapitlet kommer jag att tolka och diskutera mitt resultat. Jag kommer att jämföra mina resultat gentemot mitt syfte och mina frågor jag ställt i denna avhandling. Efter det kommer jag att diskutera hur och varför dessa resultat uppstod samt presentera mina egna teorier angående resultaten och jag kommer att diskutera varje kategori. Vidare i kapitlet kommer jag att redovisa mina metoder, diskutera varför jag valt dessa metoder samt hur jag gått till väga när jag använde dem. Jag avslutar kapitlet genom att lägga fram potentiell framtida forskning.

De resultat som trätt fram i min studie har gett svar på mitt övergripande syfte samt forskningsfrågorna. Från den virtuella avslutningen har jag fått mitt forskningsmaterial och under föreställningens gång analyserade jag händelserna tog plats på skärmen. Vad jag observerade och tog fasta på skulle sedan bli till någon form av resultat, resultat som jag tillämpade mina egna teorier på. Syftet för min frågeställning var att få fram de reaktioner och tankar som uppstått i samband med avslutningen, att se hur dessa gymnasie-studeranden reagerat på en avbruten konstnärlig process som blivit exemplifierat med skolmusikalen Inlåst. Med hjälp av denna frågeställning fick mycket relevanta svar. Mina resultat gav mig en deskriptiv bild över hur gymnasie-studeranden känt angående den avbrutna skolmusikalen.

För denna avhandling började jag med att se på den virtuella avslutningen flera gånger. Jag analyserade studerandenas reaktioner som jag gjorde täta beskrivningar av. Jag kategoriserade mina beskrivningar så att jag lättare kunde se vilka teman som var återkommande under avslutningen. Kärnkategorierna jag plockat fram från den virtuella avslutningen var okoncentration, glada reaktioner, användning av mobiltelefoner, VÖS-studerandes kommentarer angående BSS-studerandena och slutligen kommentarer om skolmusikalen.

Dessa kärnkategorier var då uppbyggda av mindre reaktioner och händelser som ägde rum. Mitt resultat blev mättat när jag inte fann mera reaktioner att ta fasta på. Efter att mitt resultat blivit mättat presenterade jag vad jag funnit för att visa vad som tog plats under den virtuella avslutningen. I de sista faserna började jag med att presentera sammanfattningar på händelserna och slutligen lade jag fram egna teorier om varför dessa händelser ägde rum och vad som påverkat dessa handlingar. Jag kommer här till näst att diskutera kring varje kategori.

Okoncentration var den första kategorin som uppstod ur mitt analysmaterial. De reaktioner som jag satt i denna kategori var även de mest uppenbara för mig när jag gjorde mina täta beskrivningar. Som kategorinamnet avslöjar så handlade mina observationer om okoncentration, specifikt om tre studerande som satt bakom en skärm under avslutningen. Dessa tre som nämnt i resultatet hade inte deltagit i de senare tillfällena under skolmusikalsproduktionens gång, utan de var endast med under de första tillfällena. Jag tror att det påverkade hur fokuserade de var under föreställningen, de hade inte samma anknytning som många andra som deltagit till slutet. Annat som påverkade detta var också hur de tillsammans satt utomhus under en solig sommardag och på grund av det tror jag att fokusen låg mera på att ha roligt tillsammans än att följa med under avslutningen.

Zoom var även ett nytt verktyg och ingen visste riktigt hur det skulle gå att avsluta en skomusikal på plattformen. En annan faktor för okoncentrationen var hur studerandena inte befann sig i ett klassrum. Under produktionens gång ledde handledarna deltagarna som var inblandade, oftast liknande till ett klassrums scenario. Men under den virtuella avslutningen befann sig handledarna och deltagarna på Zoom, en plattform som var okänd och ny för alla. I ett klassrum finns det normer som hjälper lärarna att leda eleverna, på Zoom var det svårare att få deltagarnas fokus eftersom ljudstörningar och andra små problem gjorde så att maktposition hos handledarna inte fungerade som det skulle. Som nämnt satt dessa tre studerande på utsidan och det kan vara ganska svårt för handledarna att kontrollera deltagarna och ge direktiv eftersom det inte gick att applicera klassrumsnormer i detta scenario. Edberg (2019) nämnde hur handledarna under den sista produktionsveckan uppmuntrat och stöttat alla deltagare. På grund av det kan det ses hur många som inte hade samma emotionella förbindelse till skolmusikalen.

Positiva reaktioner

Min andra kategori bestod av positiva reaktioner som kunde ses på deltagarnas ansiktsuttryck. Många positiva ansiktsuttryck kunde ses under den virtuella avslutningens gång men dessa reaktioner uppstod på basis av olika händelser. Många reaktionerna trädde fram under den virtuella avslutningen i sig och många var mycket nöjda med slutresultatet. Liknande reaktioner uppstod också i samband med mobiltelefonanvändningen. Många deltagare skrattade eller log för sig själva samtidigt som de tittade ner på sina mobiltelefoner. I det stora hela vill jag lägga fram att dessa reaktioner var de mest genuina som jag observerade. Reaktioner uppstod under diverse situationer och deltagarna kunde inte kontrollera det. Som Utbildningsstyrelsen (2015) lade fram så kommer det att uppstå positiva upplevelser i samband med musikskapande. Som nämnt så är jag av den åsikten att många av de positiva reaktioner jag kunde se uppstod i samband med den virtuella avslutningen och jag hävdar inte att det endast är därför eftersom mobiltelefoner också spelade en stor roll.

Mobiltelefoner

I denna kategori placerade jag händelser där deltagarna förmodligen använde sig av mobiltelefoner. Viktigt att påpeka är att mobiltelefonerna aldrig kunde ses i användning under avslutningen. Under analysen antog jag att deltagarna använde sig av mobiltelefoner eftersom de gång på gång tittade neråt under längre tidsperioder, samtidigt som de log. Det som gjorde mig säker på saken var hur andra gjorde samma sak nästan samtidigt. Min teori var då att de skickade meddelanden till varandra inom gruppen. Användningen av mobiltelefoner beror också på att deltagarna inte befann sig inom klassrumsnormerna.

Mobil användningen kunde på så sätt inte kontrolleras och det blev lättare att använda dem. Jag är också av den åsikten att mobilanvändningen inte endast är dålig. Under tillfällen som dessa där deltagarna bör fokusera och hänga med, kan det i långa sträckor bli tungt att försöka hålla fokus. Mobiltelefonerna kan möjligtvis hjälpa en att slappna av för att senare orka fortsätta att fokusera. Törnqvist (2006) lade fram hur förutsättningar bör skapas för lärandet och den sociala utvecklingen. Lärandet och det pedagogiska i frågan var svårt att uppnå på grund av att klassrumsnormen inte kunde appliceras. Användning av mobiltelefoner ökade tillskillnad från om deltagarna hade varit i samma rum som handledarna.

Kommentarer om BSS-studeranden

Orsaken till att det blev liv om kameror berodde mest definitivt på att VÖS-studerandena kände att de från Björneborg inte brydde sig lika mycket om projektet. Inom skolmusikalsarbete var BSS-studerandena dominerande eftersom de var så pass många och det var bara en liten grupp från Vasa. Dessa studeranden från Vasa är dock mycket insatt i musiken och under avslutningen kom det fram hur mycket de brydde sig om projektet. På grund av det tror jag att de kände sig ensamma om att bry sig om skolmusikalen. Utbildningsstyrelsen (2015) lade fram att inom musiken uppstår många positiva upplevelser i samband med att studeranden jobbar tillsammans. Dessa upplevelser nåddes till en viss del under produktionen men min uppfattning är att deltagarna inte riktigt kom fram till det optimala mellan varandra. Därför kände VÖS-studeranden en viss osäkerhet om att de andra deltagarna från Björneborg inte visade lika mycket känslor för skolmusikalen.

Feedback om skolmusikalen

Till min överraskning gav deltagarna mycket positiv respons angående den virtuella avslutningen. I detta scenario där deras skolmusikal samt premiär fick avbrytas var de ändå mycket nöjda med utvägen. Det verkade som om deltagarna var överraskade över slutresultat och jag tror att de inte förväntade så god avslutning på det hela. Det gick inte utan att någon form av kritik skulle dyka upp. Även om de var mycket nöjda med resultatet så tror jag de kände att en hel del saknades och att filmen inte höll upp mot vad som kunde varit, en riktig skolmusikalsavslutning. Bennett & Green (2020) påpekade att ungdomar inte viker sig trots den rådande covid-19 pandemin, de finner andra lösningar och det uppmärksammades i den virtuella avslutningen. Deltagarna var mycket intresserade av utvägen och det hördes i kommentarerna även om de inte var många.

Kritik som kom upp gällde filmens enformighet. Någon kommenterade om att det visuella var ett och samma och någon annan lade fram hur det kunde använts mera variation kring rösterna i filmen. Som nämnt i bakgrundskapitlet var tidsschemat för att tolka skolmusikalen mycket kort och på grund av det hade regissören bundna händer i kreativiteten. Om mera tid funnits kunde det hända att det visuella och auditiva kunde ha utvecklats. Som Åbo Akademi (2019) nämnde är det mycket viktigt för involverade deltagare att kunna binda samman hela processen, dessa studerande fick möjlighet till detta även om det inte blev som de tänkt sig. I Hasselblatts (2019) studie tog hon i beaktande att studerandena skulle skriva om hur det var att delta i den

konstnärliga processen från början till slut. Jag tror att många fler skulle kommenterat om konstfilmen och avslutningen om de deltagit till slutet. VÖS-studeranden var mycket få och en stor del av deltagarna i den virtuella avslutningen hade hoppat av i ett tidigt skede medan BSS-studerandena inte dök upp till detta tillfälle.

6.2. Metoddiskussion

Jag har gjort en kvalitativ studie där jag använt mig av en etnografisk ansats. Denna typ av ansats passade utmärkt för denna typ av studie. Under mitt arbete inom kandidatavhandlingen fick jag befinna mig nära deltagarna som arbetade för denna skolmusikal och nu i min magisteravhandling fick jag möjligheten att fortsätta forska inom samma tema. Eftersom jag då fortsatte att observera deltagarna kom denna typ av ansats automatiskt. I min studie har jag nu fungerat som deltagande observatör och på grund av det har jag inte haft någon kontakt med deltagarna som skulle kunnat påverka mitt resultat. Som Denscombe (2014) uttrycker bör forskaren i fråga befinna sig när den grupp som observeras.

I samband med att jag skulle identifiera reaktioner blev det att fundera vilken typ av metod som bäst lämpade sig för arbetet. Täta beskrivningar var lösningen och fungerade som en analysmetod för att finna reaktioner och händelser hos deltagarna. Täta beskrivningar är precis som namnet säger, beskrivningar görs i samband med observation men dessa beskrivningar bör beskriva så detaljerat som möjligt vad det är som händer så att läsaren kan lägga sig in i situationen, Ponterotto (2006) poängterade också samma samt att dessa beskrivningar bör täcka känslor, tankar och alla sociala handlingar. Hammerslay (2008) påpekade att en händelse bör beskrivas så djupt som möjligt och att den inte beskrivs få ordat. Även om händelserna inte är märkbara bör de analyseras eftersom det kan innebära att mönster uppstår. Därför var det mycket viktigt att material blev analyserat flera gånger efter varandra eftersom man lätt kunde missa någon liten händelse.

Grundad teori var sista metoden jag använde i studien. Metoden gav mig möjlighet att utifrån de reaktioner jag sett, grunda teorier om varför dessa händelser tog plats och vad det möjligtvis innebar. Med andra ord är det min tolkning av händelserna som uppstått från de täta beskrivningarna. Som Hartman (2001) påpekade är denna metod mera lämpad för kvalitativa studier och dess sociala fenomen. Efter att jag använt mig av denna metod kan jag bekräfta att metoden fungerat och gett mig de svar jag sökte efter fast det inte är meningen att den ska ge

Sebastian Söderlund

fasta svar. Huvudsaken är att den skapa möjlighet att göra egna teorier om de fenomen som observerats.

Dessa tre metoder har gett mig möjlighet att hantera analysmaterialet och få giltiga resultat gentemot mitt syfte. Jag vill även lägga fram att jag inte varit bekant med täta beskrivningar och grundad teori sen tidigare. Dessa metoder var helt nya och det krävde en hel del egen forskning i ämnena för att komma underfund med hur jag kan optimalt arbeta med dessa metoder.

7. Slutsats och förslag till fortsatt forskning

Outro: Coda del 2

Det kan konstateras att en avbruten konstnärlig process påverkar dess deltagare på många sätt. Som nämnt i inledningen är det mycket som står på spel inom denna typ av konstnärlig process. Deltagarna får nya vänner, känslor uppstår i samband med produktionen och mål sätts upp i samband med att få avsluta processen. Till fortsatt forskning skulle det vara intressant att se mera typer av studier där ungdomars välmående står på spel i samband med att kulturella processer avbryts.

Detta är ett mycket relevant men också obekant tema eftersom pandemi är relativt nytt för oss människor. Forskning kring ungdomars välmående i samband med covid-19 pandemin har uppstått men som nämnt i tidigare forskning så krävs det mera forskning för att kunna vara förberedd och ha möjlighet att förhindra liknande situationer där konstnärliga processer abrupt avslutas.

Litteraturförteckning

- Baker, W., Haywood, N., & Lee, D. (2020). *Coronavirus, the Cultural Catalyst*. [Doktorsavhandling, University of Tasmania].
- Bennet, A., & Green B. (6 september 2020). *No festivals, no schoolies: young people are missing out on vital rites of passage during COVID* <https://theconversation.com/no-festivals-no-schoolies-young-people-are-missing-out-on-vital-rites-of-passage-during-covid-145097>
- Berghman, M., Schaap, J., & Vandenberg, F. (2020) *The 'lonely Raver': music livestreams during COVID-19 as a hotline to collective consciousness?* <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14616696.2020.1818271>
- Denscombe, M. (2014). *The Good Research Guide: For Small-scale Research Projects*. 5. uppl., Maidenhead, Berkshire: McGraw-Hill Education
- Edberg, L. (2019). *Skolmusikalen: om möten, makt och musik i två skolmusikalprojekt i årskurs nio* (Doctoral dissertation, Umeå Universitet).
- Dewey, J. (2005). *Art as experience*. New York: London: Perigee; Penguin Books.
- Edberg, L., & Jansson, J. (2020). Musikal och skolmusikal. Artikel i Kulturskoleklivet - ett kliv för lärarkåren. RAPPORT nr.18 2020 INSTITUTIONEN FÖR ESTETISKA ÄMNEN UMEÅ UNIVERSITET.
- Fegert, J. M., Vitiello, B., Plener, P. L., & Clemens, V. (2020). Challenges and burden of the Coronavirus 2019 (COVID-19) pandemic for child and adolescent mental health: a narrative review to highlight clinical and research needs in the acute phase and the long return to normality. *Child and adolescent psychiatry and mental health*, 14, 20. <https://doi.org/10.1186/s13034-020-00329-3>
- Ghosh, R., Dubey, M. J., Chatterjee, S., & Dubey, S. (2020). Impact of COVID -19 on children: special focus on the psychosocial aspect. *Minerva pediatrica*, 72(3), 226–235. <https://doi.org/10.23736/S0026-4946.20.05887-9>
- Hammersley, M. (2008). *Questioning qualitative inquiry*. SAGE Publications, Ltd <https://www-doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.4135/9780857024565>
- Hartman, J. (2001). *Grundad teori: Teorigenerering på empirisk grund*. Lund: Studentlitteratur.
- Hasselblatt, F. (2019). *Känslornas maktspel i skolmusikal*. Gymnasiestuderandes beskrivningar av de känslor som förmedlas genom estetiska lärprocesser inom ett musikalprojekt. Avhandling för magisterexamen Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Åbo Akademi Vasa, 2019. https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/175566/hasselblatt_frida.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Imran, N., Zeshan, M., & Pervaiz, Z. (2020). Mental health considerations for children & adolescents in COVID-19 Pandemic. *Pakistan journal of medical sciences*, 36(COVID19-S4), S67.

Institutet för hälsa och välfärd (2021). *Det svåra epidemiläget i Finland fortsätter – rekordmånga nya smittfall*. <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/-/det-svara-epidemilaget-i-finland-fortsatter-rekordmanga-nya-smittfall>

Jansson, G. (2012). Att uppfatta komplexiteten i konfliktfyllda situationer: En etnografisk metodansats i samtalsstudier i äldreomsorgen. I *Med språket som arbetsredskap: Sju studier av kommunikation i vården* (s. 105–118). Huddinge. Hämtad från <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-86366>

Johansson, T. (2010). Etnografi som teori, metod och livsstil. *Educare*; 1.

Kolaas, S. S. (2021). «Vi leker ikke teater!» Lærerfellesskapet i valgfaget produksjon for scene som profesjonelt kunnskapslandskap. *Journal for Research in Arts and Sports Education*, 5(1).

Lindgård, E. (2021). Vägen till musikalen – En studie i gymnasiestuderandes beskrivningar av samarbete vid två gymnasier. Avhandling för kandidatexamen Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Åbo Akademi Vasa, 2021.

Mård, N. (2020). Samhällslära i ämnesintegrerad undervisning–En fallstudie av finländska klasslärares praktik. *Nordidactica: Journal of Humanities and Social Science Education*, (2020: 1), 88-114.

Roy, W. G., & Dowd, T. J. (2010). What is sociological about music? *Annual Review of Sociology*, 36, 183-203.

Marques de Miranda, D., da Silva Athanasio, B., Sena Oliveira, A. C., & Simoes-E-Silva, A. C. (2020). How is COVID-19 pandemic impacting mental health of children and adolescents? *International journal of disaster risk reduction: IJDRR*, 51, 101845. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2020.101845>

Singh, S., Roy, D., Sinha, K., Parveen, S., Sharma, G., & Joshi, G. (2020). Impact of COVID-19 and lockdown on mental health of children and adolescents: A narrative review with recommendations. *Psychiatry research*, 293, 113429. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.113429>

Stara, S. (2 december 2020). Dagen då musiken dog. *Österbottens tidning*. <https://www.osterbottenstidning.fi/Artikel/Visa/421089>

Söderlund, S. (2020) Vägen till musikalen - Fyra gymnasieelever från Björneborgs svenska samskola beskriver tankar om språkliga aspekter i samband med produktion av skolmusikal. Åbo Akademi Vasa, 2020.

Törnquist, E. M. (2006). Att iscensätta lärande-lärares reflektioner över det pedagogiska arbetet i en konstnärlig kontext. Lund University.

Ponterotto, J. G. (2006). *Brief note on the origins, evolution, and meaning of the qualitative research concept "thick description"*. The Qualitative Report, 11(3). Fordham University. <https://nsuworks.nova.edu/tqr/vol11/iss3/6>

Psykologisktvetande. (5 juni 2016). *Deduktion och induktion*. <https://www.psykologisktvetande.se/deduktion-induktion.html>

Utbildningsstyrelsen. (2015). *Grunderna för gymnasiet läroplan 2015*. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen.

Yle. (25 augusti 2021). *Helsingforsleverna har haft sångförbud i ett år: "För barnen har det blivit normalt att man inte får sjunga på musiklektionen"*. <https://svenska.yle.fi/a/7-10005072>

Yle. (10 april 2021). *Rädda Barnen: Pandemin kan ha långtgående följder för barnens psykiska hälsa - många lider av ångest*. <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/05/08/radda-barnen-pandemin-kan-halångtgående-foljder-for-barnens-psykiska-halsa-manga>

Åbo Akademi. (20 oktober 2020). *Case BSS – Fortbildnings- och utvecklingsinsatser vid Björneborgs svenska samskola*. <https://www.abo.fi/centret-for-livslangt-larande/projekt-och-kompetensutveckling/case-bss/>

Vetenskaplig artikel i TILDE:

https://www.umu.se/contentassets/c87eeac40fcb43069f07c3fb5b980664/tilde_rapport_nr_18.pdf s.59

Åbo Akademi. (14 november 2019). *Skolmusikal som läromedel* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=FEkljt9Cgek>

Bilagor

Bilaga 1 a – Workshoppogram

MUSIKALPRODUKTION VID VÖS-BSS 2019-2020

Workshopen den 3-5.10.2019

To 3.10

18.00 BSS avfärd till Vasa med Onnibus. I Vasa kl.20.35. Efter det inkvartering på Efö Hostel.

<http://www.efo.fi/wordpress/efo-lagenhetshostel-huoneistohostelli-apartment-hostel/>

Det finns lakan på EFÖ, likaså ett kök där man kan tillreda nåt att äta.

Fre 4.10

BSS äter frukost på EFÖ

08.30 Samling (VÖS-BSS) i gymnasiet i Runebergssalen, 2 vån ("gamla byggnaden").

Skolhusgatan 31. www.abo.fi/vos

09.00-11.00 Workshop 1 /Fia/Jani (Runebergssalen)

11.00 Lunch på gymnasiet. Efter lunch stadsrundtur ledda av övisstuderande.

13.00-14.30 Workshop 2 med musikalartisterna Calle Björkman och Vendela Nylund, Runebergssalen

15-16.30 Workshop 3 (Runebergssalen/Musiksalen/Culturumbyggnaden)

16.30 Middag i gymnasiets matsal.

19.00 SUGAR på Vaasan Kaupunginteatteri. <https://www.vaasankaupunginteatteri.fi/>

Samling senast 18.30!

Lör 5.10

BSS äter frukost på EFÖ, (ta med alla väskor etcetera till skolan)

08.30 Samling i gymnasiet i gymnastiksalen (Estrada)

9.00-10.30 Workshop 4 (Culturum)

10.30-12 Workshop 5 i gymnastiksalen (musikaldans med Sofia Jusslin),

12.00-12.20 Duschning, förberedelse för lunch

12.30 Lunch och sammanfattning i grundutbildningen. (Kyrkoesplanaden 11-13)

14.00 BSS avfärd till Björneborg.

Viktiga mål period 2:

- Whatsappgrupp, gemensamt dokument, skrivningen fördelad
- Manus färdigt under period 2 (senast 29.11), låtarna väljs samtidigt under perioden.
- Vårens workshopar inplaneras

Viktiga mål period 3:

- Öva in musik, jobba ihop delar.

Lärare/kontakter: Josefin Ikonen / Sundqvist, Patrik Grannas / , Jan Jansson , Johan

Bilaga 1 b

Workshop Björneborg 23-25.1.2020

Vös: dator, egen frukost och eventuella mediciner med

Torsdag 23.1

12.00-12.45 Lunch på Mikaelsgården
12.45-14.00 Namn- och improövningar. "Kollationering": genomläsning av manus, synopsis och karaktärsbeskrivningar (Sal: Nefertiti)
14.00-15.00 Rundvandring/Inkvartering i Björneborg, skolan, teatern, Torget
Aparthotell (möjlighet att lämna väskor), kaffepaus på stan
15.00-17.00 Skrivverkstad 1 Heta stolen med karaktärer, konkreta skrivuppgifter (Sal: Hu-sal, femmornas klassrum?)
17.00 Gemensam middag i hussesalen
18.00 Lästid

Fredag 24.1

8.30-10.00 BSS Gamlas dans, Vös lästid
10.15-12.00 Skrivverkstad 2 (+ Sångcoaching) Sal: Hu-sal (samt 5b:s klassrum?)
12.00-12.45 Lunch (Ria, Emma och Sebastian anländer)
12.45-14.00 Skrivverkstad 3 Fördelning av uppgifter (skådespelare, ansvar för marknadsföring, dans, kostym, scenografi osv.) Sal: Stora språkrummet
14.00-15.00 Kaffepaus "Open space-diskussion" Sal: MO-salen/Stora språkrummet/Sampo
15.00-17.00 Skrivverkstad 3, reflektion kring det gjorda och det kommande arbetet, LÅTVÅL
Sal: Samma som tidigare, vid behov av piano 5b:s klassrum
17.00 Gemensam middag i hussesalen
18.00 Lästid

Lördag 25.1

10.00-12.00 Verkstad 4 (skriva manus eller arbete i ansvarsgrupper)
12.00-13.00 Lunch i hussesal
13.00-15.00 Verkstad 5 (Musikplanering, **flödesskrivning 15 minuter**, Sammanfattning, minneslista och arbetsplan inför nästa workshop, danskoreografier)
18.05 Buss till Vasa
20.40 Vasa

Obs!

Lärarstuderande Emma Lindgård och Sebastian Söderlund med fredag kl. 12.45 och framåt.
De skriver sin kandidatuppsats om projektet.

Vasaborna bor på Torget Aparthotell Adress: Antinkatu 11, 28100 Pori
Phone: 050 4133212 <https://www.visitpori.fi/torget-aparthotel-1875>

Bilaga 1 c

Workshopprogram i Vasa Söndag 1.3.2020 - Onsdag 4.3.2020

Söndag

18.00	Buss från Björneborg till Vasa
20.40	Framme i Vasa
21.00	Inkvartering vid EFÖ Hostel

Måndag

08.00	Frukost på EFÖ
09.00-10.00	Samling i Rotunda (musiksalen), lägesbeskrivning och planering.
10.00-11.30	Workshop 1 - Kollationering, rollfördelning (antingen samla in önskemål eller, mer önskvärt, dela ut roller).
11.30-12.30	Lunch
12.30-14.30	Workshop 2 - Scenisk framställning, skiss av scen prolog-4, låtar
14.30-15.00	Kaffe
15.00-17.00	Workshop 3 - scenisk framställning, skiss av scen 5-10, låtar
17.00	Middag + kort sammanfattning
17.30	Kollegialt samtal (lärarna+Ria)

Tisdag

08.00	Frukost på EFÖ
9.00-11.30	Workshop 4 - scenisk framställning, scen 11-15, låtar
11.30-12.30	Lunch
12.30-14.15	Workshop 5 - scenisk framställning och bearbetning av scen 16 - sista scenen
14.15-14.45	Kaffe
14.45-15.45	Workshop 6 - Musikstund
16.00-17.00	Workshop 7 - körövning, scenisk framställning, skiss av scen 16 - sista scenen
17.00	Middag + kort sammanfattning, kvällsprogram öppet.

Onsdag

08.00	Frukost på EFÖ (BSS: Ta med bagaget)
9.00-11.30	Workshop 8 (Sammanfattning inför nästa WS, 10.30 Fokusgruppintervjuer, 11.00 Flödesskrivning, Intervjuer)
11.30-12.30	Lunch
14.00	Buss från Vasa till Björneborg
16.35	Bussen anländer till Björneborg

Justeringar kan ske vid behov.

Bilaga 2 – Sidor ut det färdiga manuskriptet

BOB

Det stod på väderleksrapporten, dummer.

MARGARETA

Bob och Vanessa, tystnad på min kemi-lektion, tack! Är det någon som kan berätta egenskaperna på en kloratom?

(fler och fler elever börjar titta ut genom fönstret på den tjocka dimman och koncentrerar sig inte.)

Men nu får ni ta och skärpa er! Vad är det som är så intressant där ute?!

VANESSA

Det är något som luktar. Det luktar som i... en simhall?? *(börjar hosta lite)*

BERNT

Det kommer från ytterdörren!

Plötsligt går ett starkt larm och eleverna tittar förskräckta på varandra.

ANNE (I HÖGTALAREN)

Lysring, elever och lärare! Alla bör samlas i gymnastiksalen omedelbart! Upprepning, alla till gymnastiksalen omedelbart! Luftkonditioneringen kommer stängas av medan detta sker, rör er skyndsamt!

MARGARETA

Stäng vindfånget till ytterdörren, fort!

(Liza och Bernt springer fort till ytterdörren och stänger den hostandes. Larmet tjuvar än.)

Ut genom dörren med er nu, här ska vi inte stanna.

Ni två! Bob, Bernt. *(tar Bob och Bernt åt sidan medan de andra skyndar ut ur scen)* ni hörde vad Anne...

(korrigerar sig själv) Rektorn sa. Luftkonditioneringen måste stängas av och vaktmästaren är inte här idag! Det fixar ni väl, pojkar?

BOB & BERNT

Öh... vänta vad?

MARGARETA

Andra hållet nerför korridoren, sedan bums till gymnastiksalen när ni gjort det. Jag litar på era ingenjörs-hjärnor!

Margareta lämnar scenen åt ett håll medan Bob & Bernt lämnar scenen åt ett annat.

Scen 2

Personer: Jussi, Morvar, anne, Lindsey, Wilma

Plats: Musiksalen

Entréer: Jussi och Wilma kommer in med instrument, Morvar och Lindsey plockar bort stolarna från kemiklassen

Scenbild:

scenen börjar så att eleverna övar på låten. någon spelar falskt.

JUSSI

(spelar på något instrument, stoppar plötsligt de andra mitt i låten)
Vi har konsert om en vecka. Vi tar det från början.

Musikelever övar på en låt i musiksalen (kort snutt).

LÅT: *Everybody needs somebody – Blues Brothers*
<https://www.youtube.com/watch?v=MrOsHfZsVlk>

Mitt i låten börjar det sippra in gas i musiksalen genom vindfånget till salens ytterdörr. Jussis och Wilmas förhållande.

Wilma börjar svaja fram och tillbaka och svimmar till slut på grund av gasen. Vid det slutar alla spela.

JUSSI

Wilma!! Min kära!!
springer fram till henne och lyfter upp hennes huvud.

LINDSAY

(lägger märke till gasen)
Det luktar simhall, och jättestarkt!

MORVAR

(förvånad) Vad händer??
lägger ner sitt instrument

ANNE (ÖVER HÖGTALARE)

(samma replik som tidigare) Lystring, elever och lärare! Alla bör samlas i gymnastiksalen omedelbart! Upprening, alla till gymnastiksalen omedelbart! Luftkonditioneringen kommer stängas av medan detta sker, rör er skyndsamt!

JUSSI

Va ska vi göra?
Det luktar klor, och Wilma är allergisk! *(börjar hosta)*

LINDSEY

Fort! Kasta vatten på henne!

MORVAR

Jag har bara Cola.
Kastar en flaska på Wilma.

LINDSEY

Morvar, är du dum? Man ska öppna flaskan före man kastar...

WILMA

börjar vakna och håller i sitt huvud
Va håller ni på med!?

MORVAR

De spelar ingen roll, hon vaknade ju ändå!

JUSSI

Hjälper upp Wilma

Bilaga 3 – Skärmdump ur Tinja Sabels konstfilm

Bilaga 4 – Dagboksanteckning av Ria Heilä-Ylikallio

Dagboksanteckning 24.1.2020 /Ria Heilä-Ylikallio

Fiktion möter fakta.

Motivationen och kommunikationen är avgörande faktorer.

Jag observerar fyra gymnasie studerande. De har i uppgift att skriva musikalmanus. Det är scenerna nummer 12-17 som är problematiska och borde få en logisk dramatisk kurva.

De fyra flickorna, från två olika gymnasier, sitter vid bänkar i ett litet klassrum. Två av flickorna har var sin dator påslagen. Musikalmanuskriptet ligger i det gemensamma delade dokumentet.

- Giftgasen. Vad ska rektorn säga om giftgasen. Vad kan det vara för en gas?
- Klogas?

Medan dessa uttalanden görs är redan en av datorerna i wikipedia för att kolla upp klogas. Flickan läser upp definitionen av hur klogas kan irritera andningsorganen.

- Bra, det kan vara klogas men vi behöver inte förklara mera här, vi skriver ingen roman, vi skriver en musikal.

Och Alfons (en av karaktärerna i musikalen som blir instängd i gymnastiksalen) han äter hela tiden. Han har ju diabetes men han håller blodsockret nere med att äta. Han har inget insulin så han måste äta hela tiden för att hålla blodsockret nere. Nej uppe.

Nu görs wikipedia-sökningar på diabetes. Vad gör insulinet? Hur går det om en diabetiker inte får insulin? Skall blodsockret hållas uppe eller nere?

- Å, vi har massor att göra här! Vi behöver mera tid för att skriva!

Handledande lärare kommer in. Det var ju kaffepaus kring halv.

- Får vi skriva ännu? Ända till halv?! Tjogofem minuter, jess!

Ja, ni kan bra jobba en kvart åtminstone.

Eleverna skall tolka och producera olika typer av texter enligt läroplansgrunderna. Eleverna skall få kommunicera och få ta ansvar för att hålla upp kommunikativa situationer. Textrörlighet (Liberg) betyder att personen kan röra sig mellan olika typer av texter i sitt läsande och skrivande. Enligt principen om multilitteracitet kan texter vara av olika modaliteter, muntliga, skriftliga, rörliga bilder och olika kombinationer av dessa (Kress). För att ens språk skall utvecklas behövs autentiska mottagare (Gibbons). Den inre motivationen innebär att en människa deltar i en aktivitet eftersom hen har ett eget intresse av aktiviteten i fråga. Till exempel läsare som sporras av inre motivation läser oftare, har en större bredd på sin läsrepertoar och känner större glädje av att läsa (Clark & Rumbold 2006). – Allt detta kunde jag iaktta under de 20 minuter jag iakttog gruppen i arbete. Jag vet att vi arbetar i rätt riktning.

Bilaga 5 – Forskningstillstånd till eleverna och dess vårdnadshavare

Forskningsstillstånd
för deltagande i musikalproduktionen

Bästa gymnasiestuderande / vårdnadshavare

Under hösten kommer musikklass åk 2 vid Vasa övningskola att delta i en musikalproduktion tillsammans med Björneborgs svenska samskola. Musikalen är en del av ett språkstärkande utvecklingsprojekt vid Björneborgs svenska samskola (BSS) som administreras av Åbo Akademi och Centret för Livslångt Lärande (CLL). Syftet med projektet är att utveckla nya sätt att stärka gymnasiestuderandes svenska via estetiska och kollaborativa arbetssätt.

I projektet involveras olika forskare. Musikalprojektet leds av Johan Sundqvist, Patrik Grannas och Josefin Ikonen. Jan Jansson fungerar som forskare och coach för musikalprojektet. Under 2019-2020 äger projektet och datainsamlingen rum. Datainsamlingen är en integrerad del av musikalprojektet och stör inte den ordinarie undervisningen. Det insamlade materialet består av bland annat fotografier, filminspelningar, studerandes egna loggar, intervjuer och forskarnas observationer.

Vi försäkrar att det insamlade materialet behandlas enligt forskningsetiska principer, vilket betyder att inga namn kommer att framgå i rapporteringen och att inget material ges vidare eller missbrukas. Med ert tillstånd kan delar av materialet användas som exempel i forskningssammanhang, lärarutbildning och lärarfortbildning.

Med detta brev önskar vi informera om den pågående forskningen i musikklassen åk 2 och be om tillstånd att samla in och analysera materialet. Du kan ge ditt tillstånd genom att fylla i den medföljande blanketten och returnera den till Johan Sundqvist senast **3.10.2019**.

Har du frågor? Tveka inte att ta kontakt!

Vänliga hälsningar,

Ria Heilä-Ylikallio
Vetenskaplig ledare
Professor i svenska och litteratur med didaktisk inriktning
ria.heila-ylikallio@abo.fi

Jan Jansson
Lektor i musik, doktorand i pedagogik
jan.jansson@abo.fi

Forskningsstillstånd

för deltagande i musikalproduktionen vid Vasa övningsskola 2019-2020

- JA**, jag har tagit del av informationen och jag ger mitt / mitt barn tillstånd att delta i studien. Det insamlade materialet får användas i forskningsprojekt, utbildning, fortbildning och vid forskningskonferenser.
- JA**, jag har tagit del av informationen och jag ger mitt / mitt barn tillstånd att delta i studien. Det insamlade materialet får **endast** användas i forskningsprojekt.
- NEJ**, jag har tagit del av informationen och jag ger **inte** mitt / mitt barns tillstånd att delta i studien.

Mitt / mitt barns namn är: _____

Underskrift

Gymnasiestuderande: _____

Vårdnadshavare: _____

Datum och ort

_____ den ____ / ____ / 2019

Bilaga 6 - Forskningstillstånd

Ria Heilä-Ylikallio
Professor i modersmålets didaktik
Åbo Akademi
Strandgatan 2
65100 Vasa
+358 6 3247374
+358 50 347 0124
rheila@abo.fi

Projekt Case BSS

Överenskommelse om forskningsetiska principer

Jag, Sebastian Söderlund, skriver min kandidat- och magisteravhandling inom projekt Case BSS.

Jag har tillgång till forskningsmaterial. Jag omfattar principer om forskningsetik och hanterar data enligt dessa. Ria Heilä-Ylikallio är min handledare.

Denna överenskommelse är gjord i två exemplar, ett åt vardera parten.

Vasa den 6 november 2019

Sebastian Söderlund
Sebastian Söderlund, pedagogie studerande

Ria Heilä-Ylikallio
Ria Heilä-Ylikallio, projektledare